

HOSPITAALI

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin
HENKILÖSTÖLEHTI

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts
PERSONALTIDSKRIFT

2 | 2010



TEEMANA hankinnat ja logistiikkakeskus

T2 ja logistiikka

Samaan aikaan kun T2-laajennus hyvää vauhtia kohoaa, suunnittelevat sinne sijoittuvat osastot täyttää päätä tulevia toimintojaan. Tärkeänä osana ovat logistiset palvelut.

Lue lisää >> sivu 6

Sähköisellä ”palkka-kuitilla” monia etuja

Alku aina hankalaa. Luvaton helmikuun sijaan sairaanhoitopiirimme siirtyikin sähköiseen palkkalaskelmaan maaliskuun alussa. Lykkäätyminen johtui ulkopuolisesta järjestelmän toimittajasta.

Lue lisää >> sivu 8

Kurser i svenska lockar

Ett trettiotal personer går varje termin på kurs i svenska inom Åbo universitetscentralsjukhus ÅUCS. Det erbjuds både en traditionell kurs med en lektion varje vecka och en flerformskurs som delvis görs via nätet.

Lue lisää >> sivu 12-13

Varastotoiminnot logistiikkakeskukseen

Sairaanhoitopiirissämme on hankinta- ja logistiikkapalveluita tarkasteltu kokonaisuutena jo 1990-luvun alkupuolelta sh-piiriin yhteishankintojen käynnistyessä ja yleistyessä. Vuoden 2006 alusta astuttiin seuraavaan suureen muutokseen, kun yhteishankinnat laajennettiin VSSHP:n erityisvastuualueelle. Hankinnoissa mukana olevat tahot monikymmenkertaisuivat Satakunnan sairaanhoitopiiriin ja terveystieteiden tullessa mukaan.

Hankintayhteistyön alkaessa vakiintua tuli valtiovalalta kehoitus hakea yhteistyö- ja kehittämiskohteita myös terveydenhuollon tukipalveluiden alueelta. Vuonna 2006 alkoi Kansallisen terveyshankkeen projektina selvitys logistiikkayhteistyön mahdollisuuksista myös VSSHP:n erityisvastuualueella. Hanke poiki selkeät kehittämiskohteet, jotka olivat varastotoiminnan keskittäminen, toimintatapojen yhtenäistäminen, nykyaikaisen teknologian hyödyntäminen ja toiminnanohjausjärjestelmän uudistaminen. Näiden perusteet koeteltiin ja hyväksyttiin eri vaiheissaan myös VSSHP:n päättävissä toimielimissä. Sen jälkeen lähdettiin rakentamaan VSSHP:n logistiikkakeskusta.

Hanke on laajuudessaan ainutlaatuinen maamme terveydenhuollossa, vaikka se onkin muissa Pohjoismaissa ja Keski-Euroopassa toteutettuihin ratkaisuihin verrattuna jopa pieni. Rakennus hankittiin poikkeuksellisesti leasing-rahoituksella ja kiinteistöä tehtiin omistajan kanssa pitkäaikainen vuokrasopimus. Rakennus suunniteltiin teknisen osaston, hankinta- ja logistiikkapalveluiden ja ulkopuolisten asiantuntijoiden tiiviinä yhteistyönä. Moniammatillinen suunnittelu varmisti kiinteistön teknisten ja toiminnallisten ominaisuuksien tarkastelun eri näkökulmista – myös tulevaisuuden muunneltavuustarpeet huomioiden.

Logistiikkakeskus otettiin käyttöön lokakuussa 2009. Sinne keskitetään kesään 2010 mennessä kaikki sh-piiriin tarvikelogistiikka. Logistiikkakeskuksen käyttöönoton porrastaminen eri varastopisteiden ja niiden palvelemien terveystieteiden osalta toteutettiin mahdollisimman hyvän palvelutason varmistamiseksi ja muutoksen läpiviennin hallitsemiseksi.

Muutos toimintatavoissa on merkittävä niin logistiikkapalveluiden työntekijöille kuin sen asiakkaille. Aiemmin läheltä ja vuosien kuluessa tutuksi tulneiden henkilöiden toimesta tuotettu varastojen palvelu on luonnollisesti asia, josta kukaan ei haluaisi luopua. Siksi muutoksessa on paljon tunteita pelissä. Niiden käsittely yhdessä on tärkeä osa muutosta, mikäli siinä halutaan onnistua hyvin. Asiakkailta on vaadittu parempaa ennakkotietoa, kärsivällisyyttä ja ymmärrystä uudessa tilanteessa. Logistiikkapalveluiden henkilökunta on myös saanut usein venyä taitojensa ja luovuutensa ääriarjoille. Moniin yllätyksiin on onneksi osattu varautua ennakkolta ja vaihtoehtoisia toimintatapoja otettu käyttöön. Yhteistyöhön on onneksi löytynyt tahtoa ja taitoa, mistä suuri kiitos on muutoksen vielä jatkuessa paikallaan niin asiakkaille kuin henkilökunnallekin.

Outi Kalske
materiaalipäällikkö



Lagerverksamheten till logistikcentralen

Redan i början av 1990-talet, då de gemensamma upphandlingarna började och blev allt vanligare, har man i sin helhet gått igenom upphandlings- och logistiktjänsterna i vårt sjukvårdsdistrikt. Följande stora förändring skedde i början av år 2006 då den gemensamma upphandlingen utvidgades till att omfatta Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts upptagningsområde för högspecialiserad sjukvård. De instanser som är med i upphandlingen mångdubblades när Satakunta sjukvårdsdistrikt och hälsovårdscentralerna anslöt sig till systemet.

När upphandlingssamarbetet började få etablerade former kom det från statsmakten en uppmaning om att man skulle söka samarbets- och utvecklingsprojekt också inom stödtjänsterna för hälsovården. År 2006 började inom det nationella hälsovårdsprojektet ett projekt som utredde möjligheterna till ett logistiksamarbete också inom Egentliga Finlands upptagningsområde för högspecialiserad sjukvård. Projektet gav upphov till klara utvecklingsobjekt, dessa var koncentration av lagerverksamheten, harmonisering av verksamhetsrutinerna, utnyttjande av modern teknologi och förnyande av systemet för verksamhetens reglering. Man testade principerna för dessa och de godkändes också i skilda skeden i sjukvårdsdistriktets beslutande organ. Efter det började man bygga upp Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts logistikcentral.

Projektet är till sin omfattning unikt inom vårt lands hälsovård, även om det jämfört med de lösningar som förverkligats i andra nordiska länder och i Mellaneuropa rentav är litet. Byggnaden anskaffades undantagsvis genom leasingfinansiering och med ägaren slöt man ett långfristigt avtal om fastigheten. Byggnaden planerades i ett intimt samarbete mellan teknis-

ka avdelningen, upphandlings- och logistiktjänsterna och utomstående experter. Den multiprofessionella planeringen tryggade att fastighetens tekniska och funktionella egenskaper betraktades från olika synvinklar – också med beaktande av framtida ändringsbehov.

Logistikcentralen togs i bruk i oktober 2009. Före sommaren 2010 kommer sjukvårdsdistriktets all tillbehörslagistik att koncentreras dit. Det gradvisa ibruktageandet av logistikcentralen för olika lagers del och de hälsovårdscentraler som dessa betjänar skedde för att man skulle försäkra sig om en så god servicenivå som möjligt och för att genomföra förändringen behärskat.

Förändringen i verksamhetsrutinerna är betydande såväl för logistikcentralens anställda som för dess kunder. De tjänster man erhållit från ett lager som tidigare varit nära och där man haft att göra med personer som man under årens lopp blivit bekant med är naturligtvis något som ingen skulle vilja avstå ifrån. Därför står det mycket känslor på spel. Om man vill lyckas med förändringen så är det viktigt att man gemensamt behandlar de här känslorna. I det nya läget har man krävt bättre förutseende, tålmod och förståelse av kunderna. Personalen inom logistiktjänsterna har också ofta varit tvungna att utnyttja sin förmåga och rentav sin kreativitet till det yttersta. Till mångas förvåning har man kunnat förbereda sig på förhand och har tagit i bruk alternativa verksamhetsrutiner. Till all lycka har det funnits vilja och förmåga till samarbete, för det är ett stort tack på sin plats både till kunderna och till personalen, alltmedan förändringen fortfarande är på gång.

Outi Kalske
materialchef

SISÄLTÖ 22.3.2010

Kuukauden kirjoitus: Varastotoiminnot logistiikkakeskukseen	2
Månadens skrivelse: Lagerverksamheten till logistikcentralen	2
Keuhkoklinikan muuttajärjestelyt	3
Tyks-Sapa ostaa työterveyspalveluita	3
Nettisivustot uudistetaan	3
Virkavaaleja	3
Tekniset ja tilapalvelut konsernipalveluiksi	3
Sairauslomatodistusten toimittamista kehitetään	3
Näin toimii logistiikkakeskus	4
Osastoterveisiä logistiikkakeskukselle	4
Hankintaprosessin kiemuroita	5
Tavaraa tulee - ja menee	5
T2 ja logistiikka	6
Suojakäsineiden käyttö kannattaa	7
Sähköisellä ”palkkakuitilla” monia etuja	8
Många fördelar med det elektroniska ”lönekvitto”	8
Työsuojeluvaaalien tulokset	9
Vaalit menivät - entä nyt?	9
Sähköinen äänestys - toimiva ratkaisu	9
Anja palas Turkku	10
Kaikessa rauhassa	10
Teho- ja valvontahoitotyöhön uusi opas	11
T-sairaalan laajennusvaihe luovutettiin	11
Kymmennen vuoden remonttiputki	12
Kurser i svenska lockar	12
VSSHP:n Tehyn luottamusmiehet/ varaluottamusmiehet 2010-2013	12
Loogista logistiikkaa	13
Koneoppimisesta apu terveydenhuollon tiedonvälitykseen	14
Maataloustöissä Kuubassa	16
Vuoden hoitoteko: Seksuaalisuuden puhekesiotto-ohjeen laadinta	16

KANSIKUVA: Trukki on logistiikkakeskuksen avarassa hallissa ja korkeiden hytujen lomassa kätevä työkalu. Trukin puikoissa on Kirsi Lundman. (Kuva: Markku Näveri).

HOSPITAALI – Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin henkilöstölehti – Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. 4. vuosikerta. Julkaisija: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri. Toimitus: Päätoimittaja Esa Halsinaho, puh. (02) 313 1083, esa.halsinaho@tyks.fi. Toimitussihteeri Markku Näveri, puh. (02) 313 3119, markku.naveri@tyks.fi. Toimituskunta (suluissa varajäsen): Mervi Haarala (Leena Kähäri), Esa Halsinaho, Mirja Hovirinta (Sari Rannikko), Eija Järvelä, Anneli Lautaro (Juhani Lahti), Markku Näveri, Nina Vainio, Marja-Leena Veijola (Marjo Wittfooth). Taitto ja toimitus: Sek Pro Oy. Ruotsinkieliset jutut: Mathias Luther (Inter Folia Press). Paino: I-print Oy, Vaasa. Painos noin 10 000 kpl. Jakelu: Itella Oyj. Osoitteet: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin osoiterekisterit. Osoitteenmuutokset: tiedotus@tyks.fi tai puh. (02) 313 1103. Toimituksen osoite: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Viestintäyksikkö, PL 52, 20521 Turku. Ilmestyminen: 8 kertaa vuonna 2010. ISSN 1796-8062. Seuraava lehti ilmestyy 22.3., aineistopäivä 9.3.2010.

Keuhkoklinikan muuttojärjestelyt

Kuten edellisessä Hospitaalissa kerroimme, keuhkosairauksien klinikka muuttaa Paimion sairaalasta T-sairaalaan pääsiäisen aikoihin, eli 30.3.–6.4.

Muuton takia yksiköt ovat suljettuina seuraavasti:

– Poliklinikka 120: 31.3–1.4.

– Poliklinikka 121: toiminta loppuu 2.4.

– Toimenpiteet: 6.4–9.4.

– Vuodeosasto 111: 27.3.–5.4.

– Vuodeosasto 112: 2.4.–5.4.

– Vuodeosasto 114: toiminta loppuu ja potilaat siirtyvät os.111:lle 7.4.

– Hoitajapoliklinikat (unipolit): 31.3–1.4.

Pääsiäisen aikaan käytössä on vain 24 sairaansijaa. Päivystyspotilaita otetaan vastaan osastolle 114 5.4. asti.

Päivystyspotilaita otetaan osastoille 111 tai 112 taas 6.4. klo 8.00 alkaen.

Tyks-Sapa ostaa työterveyspalveluita

Tyks-Sapa hankkii työterveyspalveluita 30.6.2010 asti Suomen Terveystalo Oy:ltä.

Tyks-Sapan strategiassa toimiva työterveyspalvelu on keskeisellä sijalla henkilöstömme hyvinvoinnissa. Olemme seuranneet työterveyspalveluidemme toteutumista yleiskirjeessä 32 /2008 määritellyn tason verrattuna. Ymmärrämme sairaanhoitopiirin työterveyden vaikean lääkärityövoimatilanteen, mutta asia on meille niin tärkeä, että olemme hakeneet nopeaa ratkaisua.

Sairaanhoitopiirin johtaja antoi 22.2.2010 konsernisäännön mukaisen luvan meille helpottaa työterveyspalveluiden tilannetta ulkopuolisella ostolla. Ostam-

me 725 työntekijämme palvelut Suomen Terveystalo Oy:ltä. Näin tilanne helpottuu myös koko sairaanhoitopiirin osalta. Yhteistyötoimikuntamme käsiteli asian 3.3.2010. Muutos koskee Kantasairaalassa, Raision, Paimion ja Turunmaan sairaaloissa, Turun kaupunginsairaalassa ja soveltuvin osin terveyskeskuksissa työskenteleviä työntekijöitämme. Olemme lähettäneet jokaiselle työntekijälle kirjeen työterveyspalveluiden muutoksesta. Diagnostiset tutkimukset teemme itse kuten aiemminkin.

Työterveyspalveluiden osto ulkopuolelta on meille tuttua, koska Tykslab menetteli näin vuosina 2005–2009 kahden eri toimittajan kanssa ja meillä on kokemus-

ta asian vaatimista käytännön järjestelyistä. Henkilöstötoimisto järjestää työterveyspalveluidemme hallinnon ja samalla otamme käyttöön jo aiemmin Tykslabissa käytetyn menettelyn, missä sairauslomatodistus toimitetaan lähiesimiehelle.

Toivomme, että sairaanhoitopiiri kokonaisuudessaan voi järjestää tarkoitukseenmukaiset työterveyspalvelut palveluidemme hankinnan määräaikaamme umpeuduttua. Sairaanhoitopiiri saa nyt kauttamme lisää kokemuksia ulkopuolisten tuottajien palveluista.

O-P Lehtonen
toimitusjohtaja

Nettisivustot uudistetaan

Sairaanhoitopiiri vaihtaa internet- ja intranetsivujen tuottamiseen käytettävän tietojärjestelmän. Tukitoimintojen it-johtoryhmä päätti 11.3., että luovumme vuonna 2002 hankituista nettijärjestelmistä ja ryhdymme käyttämään verkkoviestinnässä Microsoft Office SharePoint –järjestelmää.

Samalla sairaanhoitopiirin nettisivujen ulkoasu, rakenne ja toiminta uudistetaan. Tammikuussa hyväksytyt uudet verkkoviestintäperiaatteet toimivat uudistuksen ohjenuorana. Uudistaminen aloitetaan intranetistä maaliskuun alkuun. Syyskuudella ryhdytään uudistamaan myös julkisia internet-sivujamme.

Uudistuksen etenemisestä tiedotetaan tarkemmin intranetissä.

Virkavaaleja

Sairaanhoitopiirin hallitus valitsi 9.3.2010 TYKSin ortopedian ja traumatologian tulosyksikön ylilääkärin virkaan ortopedian ja traumatologian erikoislääkärin, dosentti **Petri Virolaisen** 1.9.2010 lukien. Hallitus määräsi hänet suostumuksensa mukaisesti myös tulosyksikön vastuuhenkilöksi.

Virolainen toimii parhaillaan kyseisen erikoisan osastonylilääkärinä. Virka vapautuu sen nykyisen viranhaltijan, **Olavi Nelimarkan** eläkkeelle jäämisen johdosta. Tehtävää haki viisi henkilöä.

Tekniset ja tilapalvelut konsernipalveluiksi

Sairaanhoitopiirin hallitus päätti 9.3.2010, että piirin tekniset palvelut ja tilapalvelut määritellään jatkossa konsernipalveluiksi. Käytännössä päätös tarkoittaa, että sairaanhoitopiirin yksiköt eivät voi tilata näitä palveluita mistään muualta.

Tiedote: Sairauslomatodistusten toimittamista kehitetään

Sairaanhoitopiirissä ollaan kehittämässä sairauslomatodistuskäytäntöä. Uudistustarve perustuu mm. työsopimuslakiin, työturvallisuuslakiin ja uuteen kvteksiin.

Siihen saakka kunnes uudistus tulee voimaan, toimitaan kuten ennenkin. Uudistuksesta tiedotetaan lisää sen edistyessä.

VSSHPLÄINEN LIIKU KUNTOVITOSELLA

Lauantaina 22.5.2010 klo 11
Paavo Nurmen -stadionille Turkuun

TYKSin Henkilökuntaneuvosto sponsoroi reilusti

Naisten Kuntovitoselle osallistuvia

- Hintaa vain 10 € (norm 31€)
- Lähtöpaikalla VSSHpläisillä oma kokoontumistilaa
- Parasta on kerätä oma joukkue
- Täyttäkää ilmoittautumislomake huolellisesti etukäteen ja varatkaa tasaraha
- Lomakkeet ja rahat TYKSin A-sairaalan kanttiinini ehdottomasti viimeistään 18.4. mennessä

Kaikille osallistujille
lähetetään osanottaja-
opas ja arvorange
toukokuun alussa!



HENKILÖKUNTANEUVOSTOLLA VSSHPLÄISILLE YLLÄTYSLAHJA!



Naisten Kuntovitonon lauantaina 22.5.2010



TEEMA: HANKINNAT JA LOGISTIKKAKESKUS



Kuvat: Markku Näveri

Logistiikkakeskus sisältä ja ulkoa.

Näin toimii logistiikkakeskus

Logistiikkapalveluiden yksikkö pitää sisällään Biolaaksossa sijaitsevan logistiikkakeskuksen, joka otettiin käyttöön viime syksynä. Lisäksi yksikköön kuuluvat Kantasairaalan alueella sijaitseva tekninen varasto ja aluesairaaloiden terminaaliavarastot, jotka toimivat tarvikkeiden jakeluiden solmukohtina. Logistiikkapalveluiden tehtävänä on hoitaa yleis- ja hoitotarvikkeiden tilaukset ja ilman päätöstä olevien tarvikkeiden hankinnan koordinointi ja toteuttaminen, varastointi ja näiden tarvikkeiden osalta myös jakelut asiakkaan kanssa sovitun palvelutason mukaisesti. Keskus palvelee julkisen terveydenhuollon toimijoita erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon koko Varsinais-Suomen alueella.

Logistiikkakeskus sisältää 6.8 metriä korkeaa lavavarastotilaa, pienvarastotilaa saapuvan ja lähtevän tavaran käsittelytilat lastauslaitureineen ja logistiikkakeskuksen toimistotilat. Rakennuksen kerrosala on yhteensä 4.740 m². Logistiikkakeskus toimii palveluvarastona, joka huolehtii asiakasorganisaatioidensa puolesta terveydenhuollossa käytettävien tarvikkeiden varastoinnista ja jakelusta. Tarvikkeet ostetaan keskuksen Varsinais-Suomen sh-piiriin toteuttamien kilpailutusten perusteella, jolloin päästään täysimääräisesti hyödyntämään kilpailutuksen edut keskitetyissä ja suurissa erissä toteutettavissa osastoissa.

Jokainen käsipari tarpeen

Logistiikkapalveluissa työskentelee kaikkiaan 34 henkilöä, joista suurin osa sijoittuu logistiikkakeskukseen. Henkilökunta työskentelee toimistotehtävissä eli tarvikkeiden tilausten, saapumisten ja laskujen sekä niihin liittyvien muiden tehtävien parissa. Toinen merkittävä työalue sijoittuu tavaroiden fyysiseen käsittelyyn saapumis-, varastointi- ja jakelutehtävissä. Työ on tiivistä ja varsinkin muuttojen aikana jokainen käsipari on tarpeen. Työn tekemistä hidastaa ja hankaloittaa logistiikkakeskuksen alun perin suunniteltujen teknologisten ratkaisujen karsiminen budjetista.

Toiminta ontuu ja kustannukset ovat lisääntyneet suunnitellusta merkittävästi, kun teknologiaratkaisujen sijaan tehdään todella paljon manuaalivaihtoehtoja. Puheohjauksen ja viivakoodiratkaisujen käyttöönotto vuonna 2011 on välttämätöntä, jotta uusi toimintamalli saadaan toimimaan suunnitellusti. Erityisen kriittistä tämä on sen jälkeen kun uusi toiminnanohjausjärjestelmä otetaan käyttöön, koska monet sen toiminnoista pohjautuvat teknologiaratkaisujen hyödyntämiseen.

Tilausjärjestelmät ennallaan

Asiakkaiden käytössä olevat tilausjärjestelmät sen sijaan säilyvät toistaiseksi ennallaan, eli tilaukset logistiikkakeskukseen tehdään Oberon- ja Order-järjestelmillä asiakaskohdittain tilausrytmin mukaisesti. Asiakkaat saavat ohjausta tilausten tekemisestä vakiotilaukspohjien avulla, ehdotuksia tilausrytmistä ja -määrästä sekä jatkossa myös lisäarvopalveluita kuten tarvemääritys-, tilaus- ja hyllytyspalveluita.

Logistiikkakeskuksen kautta toimitettavat tuotteet ovat samoja, yhteisesti valittuja tuotteita kuin aiemminkin. Eri varastopisteissä on kuitenkin ollut erilaisia käytäntöjä tuotteiden valinnassa. Näiden rinnakkaisten tuotteiden määrää karsitaan jatkossa, mutta yhdessä asiakkaiden kanssa ja varmistaen, että jokainen asiakas saa jatkossakin korkealaatuiset ja käyttötarkoitukselle soveltuvat tuotteet käyttöönsä.

Mika Leivo
logistiikkapäällikkö



Kuva: Markku Näveri

Osastonhoitajat Mirja Oksanen-Sainio (vas.) ja Maija-Leena Maula toivovat sujuvampaa tiedonkulkua logistiikkakeskuksesta osastoille ja päinvastoin.

Markku Näveri

TYKSin Kantasairaalan keskusvarasto poistui, ja tilalle saatiin logistiikkakeskus Lausteen Biolinjalle. Mitä muutos on käytännössä merkinnyt, sitä pohtivat lastenklinikan vastasyntyneiden teho-osaston osastonhoitaja Mirja Oksanen-Sainio ja lasten hematologian ja onkologian vuodeosaston osastonhoitaja Maija-Leena Maula.

– Ensimmäinen ajatus on, että varasto on nyt fyysisesti aika kaukana, Mirja toteaa, ja Maija-Leena ottaa käytännön esimerkin: – Ennen oli kätevää, kun voi mennä mallikappale mukana noutamaan tarvitsemansa tavaran varastosta ja sai varmasti oikeanlaisen.

Nyt on joskus tullut ”susikappaleita”, joita on jouduttu palauttamaan. Myös jälkitoimitustavaraa tulee jonkin verran, mutta niiden toimituspäi-

Osastoterveisiä logistiikkakeskukselle

vistä ei aina ole selvyttä, ja muutoinakin toimitusajoissa on joskus viivettä. Perustarvikkeitaakaan ei tunnu olevan hyllyillä entiseen malliin, esimerkiksi suojahansikkaita aina kaikkia kokoja. Toisinaan on ilmennyt myös pakkausvaurioita. Kuinka paljon nämä aiheutuvat logistiikkakeskukseen siirtymisestä, sitä Mirja ja Maija-Leena eivät lähde arvioimaan.

Keskolassa kulutustavaran tilaamisesta huolehtii välinehuoltaja. Hoitotarvikkeiden suhteen kuullaan asiantuntijasairaanhoitajia ja esimerkiksi sihteerit ja lääkin-tävahtimestarit tekevät omat tilaustarpeensa. Maija-Leena on puolestaan oman osastonsa tilaaja. Tilaussysteemissä ei ole kummankaan osastonhoitajan mukaan moitteen sijaa. Varsinkin perustuotteiden tilaus käy kätevästi. Pulmia saattaa tulla, jos tilattavaa tuotetta on kymmeniä, jopa satoja samalla nimikkeellä. Nykyisin myös osataan tilata tavaraa oikeita määriä, niin ettei se pääse vanhenemaan.

Asiakkaita kannattaa kuulla

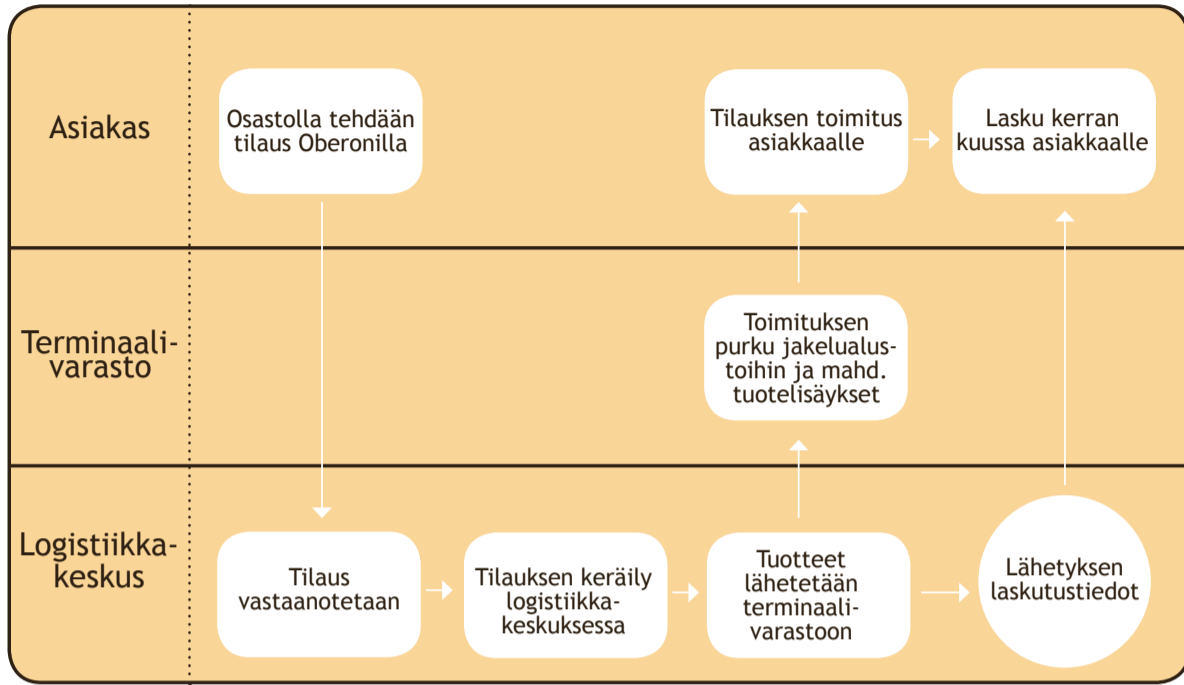
Osastonhoitajille on selvää, että logistiikkakeskuksen tehtävä ei ole helppo: uudet kuviot, laaja piiri, paljon asiakkaita ja iso varasto. Kaikki ei välttämättä suju heti kitkatta.

Mutta toiveitakin heillä on: – Logistiikkakeskuksen kannattaisi kysellä asiakkaiden kokemuksia ja ottaa niistä onkeensa. Yhteisiä palavereita kunkin klinikan osastonhoitajien kanssa olisi hyvä pitää vähintään kerran vuodessa, Mirja evästää. Ja jos ja kun osastojen tilaama tavara poistuu, siitä olisi hyvä informoida ajoissa, se säästäisi aikaa ja vaivaa. Kovin herkästi tavaraa ei osastonhoitajien kokemusten mukaan kannattaisi ylipäätään mennä vaihtamaan. Joskus siitä voi kärsiä jopa potilasturvallisuus.

Maija-Leena on tyytyväinen pikatilausten toimivuuteen sekä siihen, ettei niistä ainakaan toistaiseksi peritä maksua. Logistiikkakeskukseen hän toivoisi henkilöä, joka osaisi ohjata kysyjän kulloinkin oikean ihmisen puoleen. Nyt ei ole aina selvää, kuka mitään asioita hoitaa.

– Myös apteekin varastopisteiden tyyppiset ”käteisvarastot” olisivat tarpeen, esimerkiksi ruiskuille ja neuloille.

Tulevien sairaalarakennusten suunnittelijoille osastonhoitajilla on selkeät terveiset: – Lisää varastotilaa osastoille.



Tilaus-toimitusprosessi

Hankintaprosessin kiemuroita

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hankintatoimisto kilpailuttaa kaikki piirin keskitetyt tarvikehankinnat, irtaimistohankinnat ja palveluhankinnat. Näiden menettelytavat ja poikkeukset löytyvät piirin hallituksen vahvistamasta hankintaohjeesta, joka on kaikkien luettavana intranetissa polun kautta: Ohjeet -> Yleis- ja taloushallinnon ohjeet -> Yleiset hankintaohjeet. Hankintalain muuttuessa vielä vuoden 2010 aikana myös hankintaohjeet tullaan päivittämään.

Irtaimisto- ja palveluhankinnoissa yleistä on, että ne kilpailutetaan pääasiassa kertaluontoisesti. Näidenkin osalta tosin ollaan yhä enemmän siirtymässä puitesopimus- ja kausihankintoihin, jotka osaltaan nopeuttavat yksittäisen hankinnan läpivientiä.

Tarvikehankinnat taas pääosin ovat sopimuskausiltaan monivuotisia, ja mukana on usein oman piirin lisäksi myös muita erityisvastuualueen julkisen terveyden- ja sosiaalihuollon toimijoita. Kulutustavararyhmien hankinta aloitetaan hyvissä ajoin ennen kauden loppumista, usein jo vuotta aiemmin, koska prosessi ennen sopimusten aikaansaamista on pitkä. Ennen tarjouspyynnön lähettämistä käyttäjäasiantuntijoiden kanssa yhteisesti päätetään tarjouspyynnön sisällöstä, ehdottomista vaatimuksista ja pisteytyksestä.

Monivaiheinen prosessi

VSSH:n hankintatoimisto hoitaa kilpailutuksen, vastaanottaa tarjoukset ja tekee tarjoajista ja tarjouspyynnön kohteista vertailut. Vertailujen valmistuessa käydään käyttäjäasiantuntijoiden kanssa läpi kaikki tarjotut tuotteet, keskustellaan hankintaryhmän tuotteisiin kohdistuvista tarpeista ja hahmotellaan niiden kautta hankintaesitystä. Samalla sovitaan mahdollisista koekäytöistä ja näiden sekä lopullisten lausuntojen aikatauluista. Mukana hankinnassa

voi olla kymmeniä tahoja, joiden tarpeisiin päätöksen on vastattava.

Kun kokeilut on suoritettu ja lausunnot asiantuntijoilta saatu, hankintaryhmän käsittelijä viimeistelee päätösesityksen. Päätöksenteon jälkeen on vielä odotettava lakisääteinen valitusaika ennen sopimusten täytäntöönpanoa. Hankintatoimistossa on tämän lisäksi vielä luotava sopimustuotteiden nimikkeet Hankinta- ja logistiikkapalveluiden toiminnanohjausjärjestelmään sekä osastojen tilausjärjestelmään. Niiden kautta sopimustuotteet ovat osastojen käytettävissä ja Oberonista tilattavissa uuden hankintakauden alusta alkaen.

Kaikki hankinnoista kiinnostuneet voivat tutustua sairaanhoitopiirin päätöksiin intranetissa. Kulutustavaroiden osalta päätökset löytyvät hankintaryhmittäin polulta:

Sairanhoitopiiri -> Hallintokeskus -> Hankinta- ja logistiikkapalvelut -> Hankintatoimisto -> Kulutustavaran hankintapäätökset.

Vaikka hankinnat ovat tarkkaan lainsäädännöllä ja muulla ohjeistuksella säädeltyjä, on hankintojen kehittäminen jatkuva prosessi, jota viedään eteenpäin yhdessä käyttäjien ja hankintoja toteuttavien kesken.

Sanna Rautiainen
toimistopäällikkö

Tavaraa tulee - ja menee

Markku Näveri

Sairaaloissa tavaraa kuluu – ja poistuu, muodossa tai toisessa. Sairaanhoitopiirillä on ympäristöohjelma ja sairaalakohtaiset jätteidenkäsittelyohjeet. Jätehuollon tavoitteena on jätteiden lajittelun tehostaminen sekä niiden pakkaaminen ja merkitseminen ohjeiden mukaisesti. Päämääränä on jätemäärän vähentäminen sekä jätteiden hyötykäytön lisääminen.

Jätteet voidaan jakaa yhdyskuntajätteisiin, sairaalalle ominaisiin erityisjätteisiin ja ongelmajätteisiin. Jätteiden määräkin tilastoidaan. Työnjohtaja Hannu Mäkinen esittelee TYKSin viime vuoden lukuja, jotka eivät ihan pieniä olekaan: paperia on toimitettu tuhottavaksi yli 46 000 kiloa, sekalaista metallijätettä runsaat 73 000 kiloa, sairaalatoimintaan käytettyjä paristoja vajaat 680 kiloa, ns. tietosuojajätettä, kuten tarroja, syntyi 1850 kiloa. Keräyspahvin määrä oli vajaat 63 tonnia ja keräyslasiin 28,5 tonnia.

Lahjoitustoimintaa

Mutta kaikki ei ole suinkaan jätettä. Käyttökelpoista tavaraa on jo pitkään lahjoitettu sinne, missä käyttöä ja tarvetta on. Logistiikkakeskuksessa tämä on varastonhoitaja Ilkka Saipan työsarjaa.

– Yleensä lahjoitustavarat ovat joko sellaisia, jotka kuljetuksen aikana ovat osittain vaurioituneet ja myyjä on korvannut koko toimituksen, eli osa on käyttökelpoista, tai sitten sellaista, joiden viimeinen steriilipäivä on mennyt vanhaksi, mutta jotka ovat tietenkin silti käyttökelpoisia, sekä sellaisia, joiden käyttö meillä on lopetettu, esimerkiksi uusien laitteiden tms. takia, Ilkka kertoilee.

Lahjoitustavaraa on sairaanhoitotarvikkeita laidasta laitaan, kuten käsineitä, ruiskuja yms.

Viime aikoina on eniten mennyt Irakiin, jopa autokuormittain. Maaliskuussa on jo lähtenyt Maliin viitisen rullakkoa, ja on aina välillä mennyt pienempiä erii ihan matkalaukuissaakin paikan päälle vierailijoiden mukana, esimerkiksi Tiibetiin. Myös Somalia on ollut viime aikojen lahjoituskohde.

Lahjoitustoiminta jatkuu edelleen, ja Ilkka keräilee lahjoitettavia tavaroita logistiikkakeskukseen, josta hän niitä sitten jakelee edelleen, varsinkin Irakiin päin, mihin ollaan perustamassa sairaalaa nimeltä Suomi ja sitä varustellaan pitkälti juuri tällaisilla lahjoituksilla.



Ilkka Saipa esittelee hyllyä, johon lahjoitustavaroita kootaan. Juuri ennen kuvaushetkeä monta rullakkoa tavaraa lähti Maliin.





T2 ja logistiikka

Angiologian osastolla suunnitelmat selvillä

Samaan aikaan kun T2-laajennus hyvää vauhtia kohoaa, suunnittelevat sinne sijoittuvat osastot täyttä päätä tulevia toimintojaan. Tärkeänä osana ovat logistiset palvelut.

Markku Näveri

Yhtenä muuttajana on angiologian osasto 946. Osastonhoitaja **Anne Ojala** kertoo muuttopuuhien E-siiven neljänteen kerrokseen olevan käsillä keväällä 2012. Mutta jo nyt on paneuduttu logistisiin kysymyksiin.

Anne listaa osastonsa tarvitsemien logististen palveluiden koostuvan mm. seuraavanlaisten tuotteiden toimituksista: apteekista nesteet, lääkkeet ja varjoaineet. Välinehuollosta monikäyttöiset steriilit instrumentit ja eräät anestesiavälineet. Pesulasta erilaiset liinavaatteet ja muut tekstiilit. Keskusvarastosta perustavarat kuten ruiskut, neulat, suojakäsineet, angion

diagnostiset perusvälineet ja erikoisvälineetilaukset kuten katetrit ja stentit.

Tavaraa myös menee – jätteiden muodossa, koska angiologisella osastolla syntyy paljon kertakäyttötuotteista muodostuvaa veristä jätettä. Jokaisen potilaan välillä siivotaan ja vaihdetaan jätesäkit. Esimerkiksi 10 potilasta päivässä merkitsee 10 jättesäkillistä, jotka laitoshuoltajat toimittavat eteenpäin.

Viivakoodista hyöty irti

– Logistiikkaa on kanssamme ollut suunnittelemassa konsulttifirma Confidea Consulting, joka antamimme

tietojen pohjalta on suunnitellut tulevaa kuljetustoimintaa. T2:ssa pyritään löytämään mahdollisimman helpot systeemit tilaukseen, kuljetukseen ja tavarankuljetukseen sekä säilytykseen osastoilla. Seuraavanlaisia kehittämiskohteita olemme toivoneet konsulttifirman huomioivan:

Tilauksissa viivakoodinlukijan käyttö sekä varastotilanteen ylläpitämiseksi että tilausohjelman kanssa. Osassa tuotteista on moninumeroinen tuotekoodi, jossa yhdenkin numeron heitto aiheuttaa esim. tuotteen koon muutoksen. Tällä hetkellä ”näpytellään” käsin ja virhemahdollisuus on aina olemassa.

Myös erikoisvälineiden varastotilannetta seurataan nyt tarvikeoppiin merkittävällä käsikirjanpidolla, jonka mukaan tilaukset tehdään. Niitä ei voida pitää isoa varastoa suuren määrän, tilanahtauden ja myös kalliin hinnan vuoksi.

– Viivakoodi toisi työhön sekä tarkkuutta että nopeutta. Lisäksi osaston varastotilanteesta voisi ”hälyrajan” tulla vastaan lähteä automaattisesti tietyistä tuotteista tilaus logistiikkakeskukseen.

Vaihtorullakkoja ja tavarahissi

Osa tarvikkeista tulee varastotoimituksina, osa suoratoimituksina. Tavara, jota kuluu säännöllisesti päivittäin huomattavia määriä ja jota käytetään vain tietyllä osastolla,

Sähköisellä ”palkkakuitilla” monia etuja

Markku Näveri

Alku aina hankalaa. Luvatun helmikuun sijaan sairaanhoitopiirimme siirtyikin sähköiseen palkkalaskelmaan maaliskuun alussa. Lykkäytyminen johtui ulkopuolisesta järjestelmän toimittajasta.

Työntekijät eivät siis tästedes saa perinteistä paperista palkkalaskelmaa – kuin poikkeustapauksissa. Laskelma toimitetaan sähköisesti kunkin työ sähköpostiin. Sähköpostiimme rapsahtaa joka palkanmaksukausi viesti, jonka liitteenä on salasanalla suojattu palkkalaskelma. Salasana on kunkin sosiaaliturvatunnuksen neljä viimeistä merkkiä. Päinvastoin kuin asiaa koskevassa yleiskirjeessä, menettelyohjeet ovat sähköpostiviestissä suomeksi.

Neuvottelupäällikkö **Tom Riski** henkilöstötoimistosta kertoo lähtökohtana olevan, että jokaisella työntekijällä on sähköpostiosoite ja mahdollisuus päästä tietokoneelle katsomaan palkkalaskelmansa:

– Omaa konetta ei tarvita, saati omaa huonetta, vaan katselu- mahdollisuus. Eikä esimies voi päättää, ettei työntekijä saa katsoa omaa palkkakuitiaan työvuoronsa aikana, vaan siihen tulee olla mahdollisuus aivan kuten sairaanhoitopiirin sisäisten sääntöjen ja määräysten eli yleiskirjeiden lukemiseenkin. Lisäksi sähköpostilla toimitetaan henkilöstölle myös muita työnantajan tiedotteita.

Selvitysten mukaan sairaanhoitopiirissä on vajaat 500 työntekijää, joilla ei ole omaa sähköpostiosoitetta. Tom Riski muistuttaa, että tällaisen työntekijän tai hänen esimiehensä tehtävänä on huolehtia osoitteen hankkimisesta. Jokaisen on myös pidettävä huoli, että koneella on tilaa ja siivottava liiat viestit, roskapostista puhumattakaan.

Asiasta on tullut henkilöstötoimistoon joitakin kymmeniä kyselyjä. Toimistonhoitaja **Anneli Patronen** mainitsee, että kun sähköiseen palkkalaskelmaan siirtymisestä tiedotettiin, alkoi tulla soittoja ihmisiltä, jotka sanoivat, ettei heillä ole työ sähköpostia. Asiaa tarkistettaessa sitten ilmeni, että monilla heistä sähköposti kuitenkin on.



Neuvottelupäällikkö Tom Riski ja toimistonhoitaja Anneli Patronen ovat tyytyväisiä: sähköinen palkkalaskelma on otettu hyvin vastaan.

Positiivinen vastaanotto

Palkkalaskelma toimitetaan kuitenkin uuden mallisena paperitulosteena kotiin niille, jotka eivät vielä ole saaneet työnantajan myöntämää sähköpostia ja erityisissä poikkeustapauksissa, ellei sähköpostin käyttöön ole tosiasiallista mahdollisuutta. Tätä on anottava lomakkeella henkilöstötoimistolta (yleiskirje 3/2010:n liite). Ja hyviä perusteluja vaaditaan.

– Vähäiset tietokonetaidot tai haluttomuus käyttöönottoon eivät syyksi kelpaa.

Paperisen palkkalaskelman saa pyynnöstä, kun on pitkään virkavapaalla. Vuosiloma ei sitä kuitenkaan edellytä. Pitkien vapaiden päättymisestä on hyvä ilmoittaa henkilöstötoimistoon, jotta palkkalaskelma taas alkaa tulla sähköisesti.

Anneli Patronen kertoo tällaisia anomuksia tulleen tammi-kuun loppuun mennessä vain kymmenkunta, joten henkilökunta näyttää ottaneen sähköisen palkkalaskelman hyvin vastaan.

– Suhtautuminen on ollut positiivista, ja onhan tämä väistämätöntä nykypäivää, Tom Riski toteaa. – Näin parannamme palveluitamme: palkkatiedot saa nopeammin, ne voi siirtää minne haluaa ja tarvittaessa tulostaa. Tuloste kelpaa kaikkialla. Ja ekologinenkin vaihtoehto tämä on.

Henkilöstötoimisto pääsee nyt paperisten palkkalipukkeiden jakelusta, joka on Anneli Patronen mukaan ollut ”valtava rumba”. Sähköinen laskelma on konkreettinen askel kohti paperitonta sairaalaa ja säästää ajan lisäksi myös kustannuksia. Järjestelmä on oikein käytettynä myös hyvin turvallinen. Selväähän on, että tunnuksemme ovat henkilökohtaisia eikä niitä saa luovuttaa muille.

Plussaa on sekin, että kun palkkalaskelmaviesti tavoittaa ainakin periaatteessa koko henkilöstön, sitä voidaan kätevästi käyttää myös muiden henkilöstöhallinnollisten tiedotteiden lähettämiseen samassa yhteydessä.

Många fördelar med det elektroniska ”lönekvittot”

All vår början bliver svår. Vårt sjukvårdsdistrikt skulle i början av februari övergå till elektronisk lönespecifikation men starten blev i alla fall uppskjuten till början av mars. Dröjsmålet berodde på den externa programleverantören.

De anställda får således härefter inte den traditionella lönespecifikationen på papper – annat än i undantagsfall. Specifikationen skickas elektroniskt till vars och ens e-postadress på arbetsplatsen. I vår e-postlåda droppar varje löneutbetalningsperiod in ett meddelande, vilket som bilaga har en med lösenord skyddad lönespecifikation. Lösenordet är de fyra sista tecknen i vars och ens personbeteckning. I motsats till vad som i cirkuläret om saken angetts är instruktionerna om förfarandet på finska i e-postmeddelandet.

Förhandlingschef **Tom Riski** på personalbyrån berättar att man utgår ifrån att alla anställda har e-postadress och tillgång till dator där man kan se sin lönespecifikation:

– Man behöver inte ha en egen dator, för att inte tala om ett eget rum, utan bara möjlighet att se. Och förmannen kan inte besluta att den anställda inte skulle få se sin egen lönespecifikation under sitt arbetsskift, utan man skall ha möjlighet till det på samma sätt som man skall ha tillfälle att läsa sjukvårdsdistriktets interna regler och bestämmelser, det vill säga cirkulären. Dessutom skickar arbetsgivaren också annan information till personalen via elektronisk post.

Enligt utredningarna finns det i sjukvårdsdistriktet knappt 500 anställda som inte har egen e-postadress. Tom Riski påminner, att en sådan anställd, eller dennes förman, måste sköta om att skaffa sig en adress. Var och en måste också se till att det finns utrymme i apparaten och städa bort onödiga meddelanden, för att inte tala om skräppost.

Personalbyrån har fått tiotals frågor om saken. Byråföretandare **Anneli Patronen** berättar, att när man informerade om övergången till den elektroniska lönespecifikationen så började det komma telefonsamtal från anställda som sade att de inte hade någon e-post på arbetet. När man sedan kontrollerade saken så visade det sig att många av dem i alla fall hade det.

Positivt mottagande

Lönespecifikationen skickas i alla fall som pappersutskrift i ny modell hem till dem som ännu inte fått någon av arbetsgivaren beviljad e-postadress och i vissa specialfall, såvida man inte har faktisk möjlighet att använda e-post. Man måste med blankett ansöka om detta från personalbyrån (bilagan till cirkulär 3/2010). Och det krävs en bra orsak.

– Som skäl duger inte dåliga kunskaper i ADB:

Man får också en papperslönespecifikation om man är en länge tid tjänstledig. Semester förutsätter det inte. Det är skäl

att meddela personalbyrån när längre ledigheter upphör så att lönespecifikationen igen börjar komma elektroniskt.

Anneli Patronen berättar att det till utgången av januari endast kommit ett tiotal sådana här ansökningar, så personalen förefaller att bra ha tagit emot den elektroniska lönespecifikationen.

– Inställningen har varit positiv, och det här är ju onekligen dagens melodi, konstaterar Tom Riski. – Så här förbättrar vi våra tjänster: man får löneuppgifterna snabbare, de kan överföras vart man vill och kan vid behov skrivas ut. Utskriften duger överallt. Och det här är ju också ett ekologiskt alternativ.

Personalbyrån blir nu kvitt distributionen av papperslönespecifikationerna, som enligt Anneli Patronen medfört ”full rulle”. Den elektroniska specifikationen är ett konkret steg mot det papperslösa sjukhuset och sparar förutom tid också kostnader. Om systemet används rätt så är det också mycket säkert. Det är ju klart att våra koder är personliga och att de inte får överlämnas till andra.

Ett plus är också det, att när meddelandet om lönespecifikationen i princip når hela personalen så kan det behandligt också användas för att på samma gång skicka annan personaladministrativ information.

Työsuojeluvaalien tulokset

VSSHP:n kolmen päätoimisen työsuojeluvaltuutetun vaalin tulos:



1. Mäkelä, Kristina
349 ääntä, valittu



2. Vepsäläinen, Pekka
321 ääntä, valittu



3. Haapalehto-Gaebler, Helena
227 ääntä, valittu



4. Becker, Tita
171 ääntä

Psykiatrian tulosalueen aluetyösuojeluvaltuutetun vaali:
Sähköinen äänestys:



5. Kimari, Jarkko
168 ääntä



1. Laaksonen, Jouni
97 ääntä, valittu



2. Breilin, Markku
77 ääntä

Sähköinen äänestys – toimiva ratkaisu

On hienoa, että työsuojeluasiat kiinnostavat henkilöstöä niin paljon, että pääsimme äänestämään sairaanhoitopiirin päätoimisista työsuojeluvaltuutetuista ja psykiatrian aluetyösuojeluvaltuutetusta. Äänioikeutettuja koko sairaanhoitopiirin työsuojeluvaltuutettujen vaalissa oli yhteensä 7256. Äänioikeuttaan käytti 17,0 % koko piirin henkilöstöstä päätoimisten vaalissa. Psykiatrian aluetyösuojeluvaltuutetun vaalissa äänestysprosentti oli 28,0. Täydennysvaalissa lippuäänestämässä kävi vain 35 henkilöä. Kokonaisuudessaan äänestysaktiiviteetti jäi alhaiseksi, vaikka äänestäminen oli varsin vaivatonta sähköisessä vaalissa.

Sairaaloittain/toimialueittain tarkasteltuna äänioikeutta päätoimisten työsuojeluvaltuutettujen vaalissa käytettiin seuraavasti:

Sairaala / toimialue	äänestäneitä
TYKS (sis. hallinnon)	17,3 %
Aluesairaalat (Salo, Loimaa, Vakka-Suomi, Turunmaa)	7,5 %
Psykiatrian tulosalue	24,4 %
Tyks-Sapa	21,6 %

Ammattinimikkeittäin (yli kymmenen henkilöä nimikkeessä) tarkasteltuna aktiivisimmin äänestivät työnjohtajat, kanttiinityöntekijät, huoltomestarit, osastonhoitajat ja psykologit, joilla kaikilla äänestysaktiiviteetti ylitti 40 %. Inaktiivisimmasta päästä löytyi muutamia ammattiryhmiä, joiden äänestysintona oli nolla tai liki sitä.

Helppoa ja nopeaa

Sähköinen äänestys oli meillä työsuojeluvaltuutettujen vaalissa käytössä ensimmäistä kertaa. Ensimmäistä kertaa vaalit järjestettiin myös koko sh-piirin alueella. Näin suuressa työyhteisössä sähköinen vaalitapa osoittautui toimivaksi ja käteväksi. Kuulemissani spontaaneissa kommentteissa sähköistä äänestämistä pidettiin vaivattomana ja helppona. Äänestyksen aikana ei apua juuri kysely, joten Webropol-kysely lienee selkeä kaikille käyttäjälle. Myös ääntenlasku oli lähes automaattinen ja siten nopea. Vaalien kokonaiskustannukset olivat pienet. Aivan kaikilla henkilökunnan jäsenillä ei tällä hetkellä ollut käytössä Tyks-sähköposti-osoitetta tai postilaatikko oli täynnä estäen viestin perille menon. Heidän äänestysmahdollisuutensa turvaamiseksi oli tarpeellista täydentää sähköistä vaalia lippuäänestyksellä. Tämän kokemuksen perusteella uskon, että tulevaisuudessa suuren joukon vaalit tullaan järjestämään sähköisen äänestyksen avulla.

Työsuojeluvaltuutettujen vaaliprosessi oli pitkä: ehdokasasettelu alkoi marraskuussa ja vaalin tulos vahvistui maaliskuussa. Väliin mahtui paljon tekemistä ja aitoa vaalikamppailuakin, työsuojelutoiminta sai näkyvyyttä ja tuli toivottavasti taas hieman tutummaksi henkilökunnalle. Muutamia varavaltuutetun paikkoja on vielä täyttämättä, joten toivonkin asiasta kiinnostuneiden ottavan yhteyttä suoraan työsuojeluhenkilöstöön.

Onnentoivotukset ja menestystä tulevaan työhön kaikille uusille työsuojeluvaltuutetuille ja varavaltuutetuille!

Hannele Heine
ex-vaalitoimikunnan pj

Vaalit menivät - entä nyt?

Markku Näveri

Työhyvinvointia rakentamaan

Tuore työsuojeluvaltuutettu **Helena Haapalehto-Gaebler** kertoo olevansa iloinen valinnastaan ja kiittävänsä äänestäjiään. Hän on tähän asti työskennellyt psykologina kriisiosastolla.

– Työ siellä on ollut erittäin kiintoisaa, josta osoituksena, että olen ollut siellä 25 vuotta, mutta nyt on uuden aika.

Helena haluaa tuoda pitkän kokemuksensa mielenterveyspuolelta sairaanhoitopiiriin käyttöön työsuojeluvaltuutettuna. Hän sanoo nähneensä työssään, miten muutokset työelämässä vaikuttavat yksilöön ja työyhteisöön ja haluaakin paneutua yhteistyön edistämiseen ja ylipäättään kaikkinaisten psyykkisten kuormitustekijöiden vähentämiseen, jotta työntekijät voisivat paremmin.

Työsuojelun yhtenä ensisijaisena tehtävänä Helena pitää työntekijöiden ja työnjohdon tukemista työssä selviämässä. Työsuojelun hän näkee erittäin tärkeänä työhyvinvoinnin rakentamisessa.

– Tiedän, että siihen kuuluu monenlaisia asioita ja että se voi olla mutkikastakin. Odotan mukavaa yhteistyötä kokeneitten työsuojeluhenkilöiden kanssa ja toivon, että voin mielenterveyspuolen osaamiseni avulla tuoda yhteisen työsuojeluresurssiin jotain hyödyllistä.

Muutoksen hallintaa

Vepsäläisen Pekalle uudenvallinta antoi viitteitä siitä, ettei hänen tekemänsä työ ole ollut turhaa, vaan se on koettu arvokkaaksi. Niinpä työ voi siis jatkua. Pekan työsuojeluagendalla on ykkösenä laaja T2-projekti ja sen mukanaan tuomat haasteet:

–Muutoksen hallinnassa riittää purtavaa.

Myös johdon koulutuksessa pitää ottaa kaikki mahdollisuudet käyttöön.

– Pitää laittaa töpseli seinään, jotta virta yhdistyy molemmista päistä, Pekka tuumii ja tiivistää ajatuksiaan iskulauseiksi: "Vain itseään voi muuttaa." "Lisää inhimillisyyttä työyhteisöihin." "Kaikille ammattiryhmille samat säännöt."

Työntekijöiden tukena

Kristina Mäkelä on iloinen saadessaan jatkaa työsuojelutyössä, jota hän pitää tärkeänä ja jossa koko ajan kehittyä ja oppii uutta. Kahdeksan vuoden kokemus tehtävässä myös auttaa, kun tuntee jo oman työpaikan työolosuhteita ja ihmisiä.

– Vaalit toivat valtuutuksen jatkaa tehtävässä, nyt haluan kiittää kaikkia tuesta ja kannustuksesta.

Kristina toi vaaliesittelyssään esiin monia tärkeitä työsuojeluasioita, joiden parissa työ nyt jatkuu. Talvikautena sisäilma-asioita on selvitetty runsaasti ja seuranta ongelmakohteissa jatkuu. Työntekijöiden yhdenvertaiseen kohteluun tulee panostaa. Esim. samantasoinen työterveyshuolto pitää turvata kaikille sairaanhoitopiiriin työntekijöille. Epäasiallista käyttäytymistä ei kenenkään tarvitse työpaikalla sietää.

– Kannustan vaikeidenkin asioiden esille ottoa ja yhteistä käsittelyä. Työsuojeluvaltuutettuna haluan olla työntekijöiden tukena ja toimia yhteistyössä esimiesten kanssa asioiden selvittämisessä. Toiveena on, että uuden työsuojeluorganisaation myötä työsuojeluyhteistyö tiivistyy ja positiivinen kuva työsuojelusta vahvistuu.

Kristina kertoo viihtyneensä aiemmin hyvin myös osastonsihteerin tehtävässä, jossa toimi 25 vuotta. Hän sanoo olleensa silloin osa tehokasta hoitotyön yhteisöä, jossa työn tulokset näkyivät ehkä selkeämmin kuin nykyisessä työssä, missä on pitänyt oppia sietämään paljon keskeneräisiä ja hitaasti eteneviä asioita. Hyviä työkaverisuhteita on kaivannut, tosin nyt heitä on tullut paljon uusia.

TUORE KASVO



Kuva: Markku Näveri

Kylävallin Anja on ulkoilmamihmisiä ja innokas tunturivaeltaja.

Anja palas Turkku

Markku Näveri

– Viimeistään eläkkeellä sitten palaan Turkuun, paljastaa **Anja Kylävalli** kaavailleensa elämänsä kuvioita.

Mutta paluu Turkuun aikaistuiinkin rutkasti, kun Anja valittiin TYKSiin konservatiivisen hoidon tuloksiksi uudeksi ylihoitajaksi. Virassaan hän ollut vuodenvaihteesta lähtien.

Heidekenillä syntynyt ja Puolalan yhteislyseossa koulunsa käynyt Anja on myös opiskellut pääosin Turussa. TYKSiin nuori opiskelija tutustui harjoittelujaksollaan, mutta tutummaksi talo kävi, kun Anja toimi viisi vuotta ihorautien klinikan opetushoitajana 1980-luvun puolimaissa.

Sittemmin Kylävallin Anjan työpaikkoina ovat olleet Jorvin sairaala, Kymenlaakson keskussairaala sekä viimeksi HUSin Porvoon sairaanhoitoalue, missä hän vaikutti johtavana ylihoitajana 12 vuotta. Toimenkuvaan sisältyivät myös henkilöstöpäällikön tehtävät.

Koulutukseltaan Anja on terveydenhuollon maisteri. Johtamisoppia hän on hakenut MBA-tutkinnon ja TEJOKO-koulutuksen kautta.

Turkuun Anjaa houkutteli – paitsi Turku, jossa lähisukulaisetkin ovat – kiintoisalta vaikuttanut työ, jonka hän arvioi sopivan luontevasi aiempaan työkokemuksensa ja koulutustaustansa.

– Myös yliopistosairaalan statuksella oli vetovoimaa, Anja valottaa. – Ja pitäähän johtamisoppienkin mukaan aika ajoin vaihtaa työpaikkaa, hän myhäilee.

Uusia näkökulmia

Tehtäväkuvassa on painotettu johtamiskokemusta sekä näkemystä hoitotyön kehittämisestä, avainsanoina laadukkuus ja taloudellisuus. Anja uskookin, että hänellä on tuomisinaan uusia näkökulmia sekä hoitotyöhön että henkilöstöhallintoon. Aluesairaalassa hän oppi lisäksi ymmärtämään kuntayhteistyötä, mikä ei liene pahitteeksi yliopistosairaalassakaan.

Vielä Anja ei kuitenkaan lähde näkemyksiään konkretisoimaan, koska meneillään on vasta orientoitumisvaihe:

– Isossa organisaatiossa riittää paljon oppimista ja perehtymistä.

Tilinpäätöksenkin laadintaan Anja on päässyt heti mukaan. Kiintoisa tilanne, koska hän ei ole ollut tilinpäätöksen lukuja toteuttamassa, mutta toisaalta näin avautuu hyvä kuva organisaation ja toiminnan taustoihin.

– Paljon olen myös istunut kokouksissa ja tavannut lukuisia uusia ihmisiä, ja ovatpa eräiden nimet ja kasvat jo jääneet mieleenkin, Anja nauraa ja kertoo olevansa iloinen saamastaan mukavasta ja positiivisesta vastaanotosta. Samaa avoimuutta ja vuorovaikutusta hän toivoo jatkossakin.

Työn vastapainoksi Anja Kylävalli liikkuu luonnossa, sukset jalassa tai ilman. Erävaellukset kaikkina vuodenaikoina ovat sydäntä lähellä. Matkat suuntautuvat useimmin Lappiin tai Pohjoismaihin, ja Anja on itsekin vetänyt useita retkiä. Ensi syksynä on suunnitteilla reissu Norjan tuntureille, mutta jo loppukeväästä hän lähtee kiertämään UKK-puiston kairoja.

Kaikessa rauhassa

Juha Syrjä

– Psykologin työ on hyvin mielenkiintoista. Parasta se on, kun pystyy auttamaan ihmistä ja käyttämään monipuolisesti vuosien varrella kattuneita taitoja. Kun potilas tulee jonkin somaattisen oireen takia, ja sitten aletaan yhdessä jäljittää, mistä oikeasti mahtaa olla kysymys oireiden takana. Se on haastavaa; kahta samanlaista ihmistä kun ei ole, sanoo erikoispsykologi **Päivi Lehtinen**.

Päivi työskentelee TYKSiin aikuispsykiatrian kriisipoliklinikalla. Hän on valmistunut psykologiksi vuonna 1971 opiskellen myös fysiologiaa, ja myöhemmin yksilöpsykoterapeutiksi ja perheterapeutiksi. TYKSiin hän on ollut työssä vuodesta 1980 ja sitä ennen Turun yliopistossa psykologian ja psykiatrian assistenttina.

– Tällä hetkellä työni liittyy hyvin paljon kriisitilanteisiin. Etenkin naistenklinikan potilaiden kanssa teen paljon työtä. Keskeisiä asiakkaitani ovat lapsettomuushoidoissa olevat, synnytystä pelkäävät ja keskenmenon, keskeytyksen tai kohdunkohouksen kokeneet naiset ja usein myös heidän puolisonsa. Nämä ihmiset ovat yleensä psyykkisesti muuten aika terveitä, mutta heitä on kohdannut jokin vaikea tilanne. Heitä voi auttaa usein melko vähilläkin tapaamiskerroilla. Kun tällaisessa tilanteessa tulee autetuksi, se kantaa pitkään.

Kokemus ja ammattitaito auttavat

– Monesti ajatellaan, että psykologin työ on erityisen raskasta. Minä taas ajattelen, että somaattisella puolella on paljon raskaampia ihmiskohtaloita. Tietenkin kokemus ja ammattitaito auttavat. Kun tapaa potilaan, pitää luonnollisesti eläytyä hänen tilanteeseensa samalla kun yrittää auttaa häntä pääsemään eteenpäin. Sen jälkeen on osattava irrottautua. Toki joskus on raskasta, mutta onneksi on muutakin elämää: harrastuksia, ystäviä, lapsenlapsia.

Päivityönsä ohessa Päivi on viime aikoina osallistunut aktiivisesti kirjaprojektiin. Kirja liittyy hengityksen psykosomatiikkaan sekä hengityksen käyttöön mielen ja ruumiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Hengitys ja tunteet ovat lähellä toisiaan ja vaikuttavat toinen toiseensa. Aihe on kiinnostanut Päiviä jo vuosikaudet. Onpa hän aikoinaan kehittänyt yhdessä liikunta- ja hengitysterapeutti **Maila Sepän** kanssa hoitomallin toiminnallisista hengityshäiriöistä ja niiden seurauksista kärsiville.

– Hoitomallin keskeisenä osana on Hengityskoulun nimellä tunnettu psykofyysinen lyhytkestoinen ryhmäterapia. Psykofyysinen hengitysterapia perustuu fysiologiseen ja psykologiseen teoriaan, ja sillä on laaja-alaisia soveltamismahdollisuuksia.

Kiiretön tunnelma on tärkeää

Mikä on kokeneena psykologina viestisi nuoremmille kollegoille?

– Kannattaa rohkeasti esittää omia näkemyksiä työyhteisössä ja muutenkin. Psykologit ovat pieni ammattiryhmä, joka jää helposti lääkäreiden ja hoitajien varjoon. Meillä on paljon annettavaa potilaille. Erilainen koulutustausta on rikkaus.

Eikä psykologeja luonnollisestikaan koskaan ole tarpeeksi.

– Itsestään selvä toive on, että meitä pitäisi olla huomattavasti enemmän. Siitä olisi iso hyöty. Ihmiset pyytävät usein itsekin psyykkistä apua. Ennen psykologille jouduttiin nykyään päästään.

– Nykyisin puhutaan kovasti tehokkuusvaatimuksista ja asioiden nopeasta selvittämisestä. Tässä työssä on kuitenkin tärkeää saada rauhassa paneutua ihmisen asioihin. Yleensä psyykkiset prosessit vaativat aikaa. On tärkeää luoda sellainen tunnelma, että tässä ei ole mitään hätää eikä kiirettä. Uskon olevani tehokas, kun teen työtäni kaikessa rauhassa, Päivi muistuttaa.



Kuva: Lemita Lehtonen

Pian eläkkeelle jäävä psykologi Päivi Lehtinen on viime kuukausina viimeistellyt yhdessä kirjoittajatoveriensa kanssa Hengitys työvälineenä -kirjaa, joka ilmestyy syksyllä.

Ammattina psykologi:

- VSSHP:ssä 51 psykologia
- tehtävän kelpoisuusehtona terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 559/94 mukainen laillistunut psykologin tehtävään
- ihmisen terveen kehityksen ja psyykkisten ongelmien erityisasiantuntija
- keskustele, neuvo, tukee ja auttaa elämän erilaisissa kriisi- ja ongelmatilanteissa
- suunnittelee ja ohjaa mielenterveysongelmien hoitoa ja kuntoutusta, tekee psykologisia tutkimuksia, kirjoittaa lausuntoja ja läheteitä sekä antaa psykoterapiaa
- tekee ennaltaehkäisevää mielenterveystyötä useissa tehtävissä
- voi toimia myös asiantuntijana ja tutkijana.



Kirjoittajista kuvaan ennättivät: Annika Turunen (takana vas.), Anu Laine, Virpi Terävä, Heljä Lundgrén-Laine, Maarit Ahtiala ja Eveliina Loikas. Edessä vas: Helena Rantala ja Riitta Virolainen.

Kuva: Markku Näveri

Teho- ja valvonta- hoitotyöhön uusi opas

Markku Näveri

Tyksiläisillä on ollut vahva panos uuden Teho- ja valvontahoitotyön opas -kirjan syntyyn. Yksi kirjan kuudesta toimittajasta on suunnittelija **Heljä Lundgrén-Laine** hoitotyön toimistosta. Asiantuntija-artikkeleita ovat laatineet TYKSin aikuisten teho-osastolta sh **Maarit Ahtiala**, sh **Merita Huokuna**, sh **Satu Kentala**, esh **Anu Laine**, sh **Eveliina Loikas**, sh **Sanna Nerjanto**, sh **Anna Nevalainen**, sh **Helena Rantala**, sh **Virpi Terävä**, sh **Annika Turunen**, esh **Riitta Virolainen** sekä osastoilta 314 ja 216 avannehoitajat **Eija Peräkylä** ja **Ann-Christin Smidtslund-Rastas**. Kirjoittajia on yhteensä 65, kaikki kokeneita tehohoitajia eri yliopistosairaaloista.

Heljä kuvailee alkuvuodesta 2010 ilmestynyttä, yli 500-sivuista uutuutta ensimmäiseksi suomenkieliseksi teho- ja valvontahoitotyöhön tarkoitetuksi taskuun mahtuvaksi ”keit-

tokirjaksi” teho- ja valvontahoidossa toimiville hoitajille. Kirja on kohdistettu jo hieman kokemusta omaaville työtekijöille, mutta toimii myös erinomaisena apuna esimerkiksi perehdyttämisessä ja opetuksessa. Lisäksi se täydentää aiemmin tehtyä, enemmän lääketieteelliseen hoitoon keskittyvää Tehohoito-opasta, jonka suosiosta kertoo muun muassa se, että kirja on käännetty usealle kielelle.

Paljon käytännön ohjeita

Heljä kertoo, että kirjan avulla pyritään lisäämään hoitajan tietoja ja ymmärrystä, miksi tehostettua hoitoa vaativaa potilasta tulee hoitaa tietyllä tavalla ja mitä kaikkea tulee ottaa huomioon hoitotyön päätöksiä tehtäessä. Siten pyritään vahvistamaan hoitajien tehohoitotyön taitoja. Kirjassa on paljon konkreettisia teho- ja valvontahoitotyön toteuttamisessa tarvittavia ohjeita.

Suomenkielinen tehohoitotyön kirjallisuus on vähäistä, joten kirjaa on kaivattu niin opetuksen kuin käytännön työn tueksi jo pitkään. Kirja on hieno voimainponnistus Suomen eri teho- ja valvontaosastojen kokeneilta hoitotyöntekijöiltä. Kirjoitusprosessi kesti yhteensä lähes 4 vuotta.

Kirja ilmestyy myös verkkoversiona, joten organisaatioiden on mahdollista ostaa opas sähköisenä versiona Terveysporttiin, mikä helpottaa sen käyttöä potilashoidon tukena. Teoksen kustantajan Duodecimin mukaan sähköinen versio avautuu huhtikuussa. Kirjaa on myös tarkoitus päivittää säännöllisesti, jotta sen sisältämän tiedon ajantasaisuus turvataan.

Palaute kentältä on ollut pelkästään positiivista, kirja on otettu aktiivisesti käyttöön ja sen on kiitelty toimivan erinomaisena apuna myös mm. perehdyttämisessä.

T-sairaalan laajennusvaihe luovutettiin

T-sairaalan ensimmäinen laajennusvaihe luovutettiin 1. maaliskuuta Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirille.

– Tämä ensimmäinen vaihe sisältää D-osan uuden vuodeosastorakennuksen Hämeentien varrelle ja B-osan korottamisen neljällä kerroksella. D-osa on ollut käytössä vuodesta 2009 alkaen. Kokonaisuudessa tässä on kyse noin 20 000 neliöstä, eli tämä on noin neljäsosa tästä jatkorakentamisvaiheesta, kertoo projektijohtaja **Timo Seppälä**.

T2-sairaalan toisen vaiheen rakennustyöt käynnistyivät vuonna 2008. Tällä hetkellä on käynnissä G-osan runkourakka ja E- ja F-osien perustusurakka. Seuraavat urakkavaiheet ovat urakkalaskennassa. Vuoden 2012 loppuun mennessä pitäisi koko sairaalan olla valmis.

– Olemme tällä hetkellä aikataulussa, joskin aivan alkuperäisestä aikataulusta ollaan puolisen vuotta jäljessä. Kun koko sairaala on valmis, on toimintojen siirtäminen uuteen

sairaalaan oma projektinsa. Tähän tehdään oma suunnitelma myöhemmin, Seppälä taustoittaa.



Kuva: Tarja Välimäki

Loimaan aluesairaalan kirurgisen osaston täysremontti valmistui viime elokuussa. Kuvassa hallinnollinen osastonhoitaja Raija Talvitie.

Kymmenen vuoden remonttiputki

Juha Syrjä

Loimaan aluesairaalassa on rakennettu ja remontoitu lähes yhtäjaksoisesti kymmenisen vuotta. Remonttiputki jatkuu vielä runsaan vuoden, minkä jälkeen helpottaa – ainakin näillä näkymin.

Mitä sitten on menossa ja tulossa? Tämän hetken suurin yksittäinen urakka on runsas vuosi sitten lopetetun naistentautien ja synnytysosaston saneeraus Loimaan kaupungin terveystieteiden keskukselle vuokrattavaksi hoito-osastoksi. Uudelle vuodeosastolle tulee vähän laskentatavasta riippuen 26–28 potilaspaiikkaa. Osa noin tuhannen neliön tiloista saneerataan aluesairaalan omaan käyttöön, lähinnä poliklinikan vastaanottiloiksi.

– Remontti on aikataulussaan ja valmistuu alkukesästä. Terveystieteiden keskus ottaa uudet tilat käyttöönsä kesälomien jälkeen, kertoo rakennusprojektista vastaava rakennusinsinööri **Jorma Laine**.

– Urakkaan kuuluu myös saman rakennuksen vesijohtojen uusiminen lähes kokonaan. Samalla saneerattavan osaston ylä- ja alapuolella olevissa tiloissa tehdään tila kerrallaan pientä pintaremonttia. Myös väliovia uusitaan ja osa turhan kapeista vessanovista levennetään. Remontti koskee siis osin myös yläpuolella olevaa sisätautiosasto ykköstä sekä alapuolella olevia lääkekeskusta, sosiaalitiloja ja fysikaalista osastoa.

Miten on huolehdittu siitä, että remontit haittaisivat mahdollisimman vähän potilaita ja henkilökuntaa?

– Onhan se haastavaa, ja kaikilta osapuolilta vaaditaan joustoa. Henkilökunta on vuosien varrella tottunut sietämään väliaikaista haittaa, jotta tilat saadaan asianmukaisiksi. Pyrimme aina tekemään yhden osan kerrallaan valmiiksi niin, että häiritsemme mahdollisimman vähän muita osastoja. Yritämme minimoida pöly-, melu- ja muut haitat. Lisäksi sovittelemme parhaamme mukaan työaikoja niin, että vältämme äänekkästä toimintaa, jos lähistöllä on esimerkiksi lääkärikierros meneillään. Aina se ei tietenkään onnistu, Jorma Laine sanoo.

Syksyllä seuraava saneeraus

Kesällä vedetään henkeä, mutta uusi remontti käynnistyy heti syksyn saavuttua. Tuolloin alkaa yhteispäivystystilojen rakentaminen.

– Lähikuntien ja terveystieteiden yhteispäivystysten järjestäminen on vielä osin neuvottelujen alla, mutta rakentamissuunnitelmat on jo löytyä lukkoon. Uuden, entisestään laajentuvan yhteispäivystysten tilat rakennetaan nykyisten ensiaputilojemme yhteyteen, osin rakennetaan aivan uusia tiloja. Hanke on budjetoitu niin, että puolet rahoista, noin 0,7 miljoonaa euroa, on varattu tämän vuoden ja puolet ensi vuoden budjettiin. Käyttöön uudet tilat saamme vuoden 2011 keväällä tai alkukesästä.

– Sen pitemmälle ei tällä hetkellä ole mittavampia laajennustai remonttisuunnitelmia. Nyt näyttää siltä, että tarpeet on aika hyvin tyydytetty. Kiinteistöistä on pidetty hyvää huolta, Jorma Laine sanoo.



På Juha Peuras kurs lär man sig både handla, svara i telefon och fråga hur folk mår. Peura har hållit kurser i svenska i över 30 år.

Kurser i svenska

Mathias Luther

Ett trettiotal personer går varje termin på kurs i svenska inom Åbo universitetscentralsjukhus ÅUCS. Det erbjuds både en traditionell kurs med en lektion varje vecka och en flerformskurs som delvis görs via nätet.

– Vi har då och då patienter som kommer från skärgården och kan väldigt lite finska. Då är det svårt att kommunicera om man inte har något gemensamt språk, säger sjukskötare **Henry Suhonen**, 25.

Han är på god väg att få ett. Varje veckas torsdag kommer han till det lilla konferensrummet i ÅUCS förvaltningsbyggnads flygel för att tillsammans med ungefär tio andra öva svenska ord och fraser.

– Jag har ju läst svenska i gymnasiet och så läste vi svenska i yrkesskolan med inriktning på sjukvård. Men det är bara på jobbet med patienterna som jag talar svenska. Den träningen blir mycket sporadisk.

Pirkko Ruotsalainen, 61, arbetar i kundservicen på kliniken för munsjukdomar. Hon tar emot och bokningar och avbokningar per telefon.

– Jag försöker tala svenska då det behövs och för det mesta så tycker jag ju att det går ganska bra. Men om det har blivit en lång paus så är jag nog lite borttappad, säger hon.

– Språket förändras också så mycket och det kommer nya ord som man måste lära sig.

VSSHP:n Tehyn luottamusmiehet/ varaluottamusmiehet 2010-2013



VSSHP:n koordinoiva pääluottamusmies
Mirja Hovirinta

TYKS:n pääluottamusmies
Jussi Rantanen

TYKS Anestesiologian yks, kirurgian kl:n leikkausos: ja pkl
Eljas Honka-Hallila / Taina Leppänen

TYKS Kirurginen sairaala
Jussi Rantanen / Satu Himberg

Fysiatrian yks, Kuntoutuskl
Leena Yläneva / Alisa Ahtee

Kirurgian klinikka, ea-pkl Ortopedian ja traumatologian kl
Matti Vänni / Tanja Soininen

Korvaklinikka, silmäklinikka hammasklinikka, Pet
Kaija Kankare / Päivi Raitanen

Naistenklinikka
Saloniemi Marketta / Päivi Pietari

Sisätautien klinikka
Sari Antinoja / Tuula Kynnäräinen

Lastenklinikka
Marika Naski / Olavi Pennanen, Mikko Laitila 15.3.2011 Saakka

Ihotautien kl, syöpätautien kl keuhkokl
Marjukka Sillanpää / Pirkko Annunen

Neurologian kl
Laura Vihervuo / Minna Anttonen

Raision sairaala
Riitta Tuomi-Aro / Soile Saarento

TYKS Vakka-Suomen sairaala
Heli-Päivikki Lauren / Teija Eriksson

Sapa
Pääluottamusmies Riku Luoto

Marita Jauhainen / Pauliina Ollila
Maarit Määttänen / Tiina Solismaa

Psykiatrian toimialue
Pääluottamusmies Tapio Paavola
Leena Kaatikko / Päivi Saari
Katja Hotokka

Loimaan aluesairaala
Pääluottamusmies
Eila Marja Tulinen
Pirjo Marjamäki / Tanja Ojala
Susanna Yliskylä

Turunmaan sairaala
Pääluottamusmies
Sanna Kaukovalta,
Joakim Bäcklund

Salon aluesairaala
Pääluottamusmies Eija Järvelä
Tiina Virtanen / Lotta Friberg
Anne Nikander



Bilder: Mathias Luther

Språkkursen ger också ett tillfälle för arbetskamrater att mötas i informell miljö. Riitta Myllykangas, Sirpa Mäkelä, Elisa Tuominen, Henry Suhonen och Mari Saanisto ler på svenska.

Sanastoa

Borttappad – hukassa	tai undersköterska)
Flerformsundervisning – monimuoto-opetus, etäopetus	Oavsett språket – kielestä riippumatta
Flygel – siipi (rakennuksen; toinen merkitys: flyngeli)	Självstudier – vapaita opintoja, omaehtoista oppimista
Fraseologi – lauseparsisto	Snappa upp – poimia, oppia
Gymnasiet – lukio	Sporadisk – satunnainen
Idka – harrastaa, tehdä	Träning – harjoitus
Komplettera – täydentää	Umgänge – kanssakäyminen
Närvårdare – lähihoitaja	Webben – verkko (internet)
(Suomessa; Ruotsissa vårdbiträde	

lockar

Pirkko Ruotsalainen säger att hon tränar sitt språköra också med att ibland lyssna på svensk radio och läsa svenska böcker.

God motivation

Kursprogrammet har löpt i ungefär tre år nu. **Sirpa Saarni** som administrerar kurserna hoppas att man ännu kunde komplettera dem med något slags små konversationscirklar som skulle ledas av svenskspråkiga inom personalen.

De traditionella kurserna leds av **Juha Peura**, pensionerad svensklärare som också undervisar i svenska på finska arbis. Flerformsundervisningen sköts av **Stina Niemi-Leppäsyry**, översättare, tolk och utbildare i svensk kommunikation.

Här delas inte ut några betyg eller intyg. Vill man söka ett språktillägg så skall man på egen hand avlägga språkprovet.

Men eleverna är frivilliga och motiverade att lära sig.

Vardera kursformen ger eleverna fraseologin som behövs i det dagliga umgänget och också termer och uttryck som behövs just i vårarbetet och det medicinska.

Inte så allvarligt

Stina Niemi-Leppäsyry säger att eleverna snabbt kommer igång med att tala svenska. Hon vill övervinna en del av de negativa attityder som kanske beror på en alltför stor betoning på grammatiken i språket.

– Man behöver inte ta allt så allvarligt.

Människor med väldigt olika arbetsuppgifter samlas på samma kurser, från närvårdare till läkare. Det är utmanande men ger också kursen en ny dimension.

– Det är trevligt och viktigt för dem att mötas och diskutera sitt arbete, alldeles oavsett språket. Det har de inte så mycket tillfälle till annars.

Mellan lektionerna idkar eleverna självstudier över nätet. Där har kursen ett eget diskussionsforum.

Där tipsar också Niemi-Leppäsyry om alla möjligheter till självstudier och träning som webben ger.

– Det finns så oändligt mycket. Och det är ju så viktigt för small talk det här som man snappar upp via nyheterna.

SARVESTA HÄRKÄÄ

Päälüottamusmiehet kirjoittavat tällä palstalla vuorotellen ajankohtaisista aiheista.



Mirja Hovirinta
VSSH:n Tehyn koordinoiva
päälüottamusmiehes

Loogista logistiikkaa

Logistiikka on materiaalivirtojen hallintaa. Tarkoituksena on saada erilaiset tavarat pakattua, varastoitua ja kuljettua oikeaan aikaan ja oikeaan paikkaan tehokkaasti ja taloudellisesti.

Teemme päivittäin arkielämässämme logistisia ratkaisuja. Mietimme kuinka usein ruokakaapin varastoja kannattaa täydentää. Sijoitamme kaupassakäynnin työmatkan yhteyteen. Jos tarvikkeella on parasta ennen päivämäärä, ostovimman hillitseminen on järkevää. Jogurttia ei voi hamstrata kuukaudeksi eteenpäin, vessapaperia sen sijaan mahtuu WC:n nurkkaan useampikin rulla.

Samat logistiikan pelisäännöt pätevät myös sairaalamaailmassa, hieman eri mittakaavassa. Uudessa logistiikkakeskuksessa mietitään, kuinka suurta omaa varastoa kannattaa ylläpitää kertakäyttökaarimaljojen suhteen ja mitä tavaraa on järkevää hankkia tarvittaessa suoraan erikoisliikkeestä ilman omaa välivarastointia. Myös sairaaloittemme vuodeosastoilla ratkaistaan päivittäin erilaisia logistiikkaongelmia. Apteekkitilausta

tehdessä hoitajan täytyy arvioida tilattavien tuotteiden tuleva kulutus. Harvoin tarvittavaa, kallista antibioottia tuskin tarvitaan osaston lääkekaappiin montaa purkillista, mutta käsihuuhdetta on syytä tilata riittävästi näinä sairaalainfektioiden luvattuina aikoina.

Nykyaikana tulee myös niin omien kuin sairaalan hankintojen kohdalla miettiä sitä, miten tarvike on tuotettu ja minkä suuruisen hiilijalanjäljen sen valmistaminen ja kuljettaminen maapallollemme jättää. On myös oikeus ja kohtuus edellyttää, ettei yhtään lapsityövoimalla tuotettua tavarketta käytetä korkeatasoisen länsimaisen elintasomme ylläpitämiseen.

Potilaslogistiikkaa on mietitty monesta näkökulmasta uuden organisaatiomallin yhteydessä. Potilaan hoitolinjat on suunniteltu sujuviksi ja tehokkaiksi. Ajatus on, että tulevaisuuden sairas ei etsi hoitoa sairaalasta vaan saa hoitoa. Tuleva T-sairaala on potilaan kannalta tehokas terveyttä tuottava palvelulaitos. Toivottavasti.

Loogisesti ajatellen myös henkilökunta muodostaa oman logistisen ongelmakenttensä. Päivittäin sai-

raanhoitopiirissä työskentelee tuhansia työntekijöitä. Työhön päästäkseen he tarvitsevat katuja, pyöräteitä, julkisia liikenneyhteyksiä, polkupyöräparkkeja ja auto-paikoitusalueita. Ennen työyksikköön siirtymistä nämä tuhannet vakituiset ja määräaikaiset työntekijät tarvitsevat pukukaapin työvaatteittensa vaihtamista varten. Työssä jaksakseen heidän täytyy myös syödä ruokaa ja sitä varten paikka, missä voi sujuvasti ruokailla.

Henkilöstön rooli on jäänyt paitsioon logistiikkakeskustelussa. Parkkipaikkojen, pukukoppien, taukotilojen ja ruokailutilojen puute ja välimatkat tuntuvat tulevan liian usein yllätyksenä ja viimetipassa suunnittelijoiden pöydälle. Niin kauan kuin pukutilan ja työpisteen välillä täytyy päivittäin - ja varsinkin iltaisin ja hiljaisina viikonloppuina - kuntoilla kilometrimäärin ankeissa tyhjissä maanalaisissa yhdyskäytävissä, ei voida puhua tehokkaasta sairaalasuunnittelusta.



Kuva: Matti Hyypää

Toimiva järjestelmä ratkaisisi monia nykyisiä ongelmia, uskovat Päivi Haltia, Pirjo Partanen ja Ritva Kajoranta.



Kuva: Foto-Irma, Loimaa

Henkilökunnan olisi rohkeasti vaadittava kieliteknologiaratkaisuja potilastietojärjestelmiin, toivoo Hanna Suominen.

Koneoppimisesta apu terveydenhuollon tiedonvälitykseen

Arviolta kolmannes terveydenhuollon ammattilaisten työajasta kuluu hoidon kirjaamiseen. Kirjaaminen on tärkeää paitsi yksikköjen ja organisaatioiden sisäisen tiedonkulun myös organisaatioiden välisten potilastietojen välittymisen kannalta niin terveydenhuollon ammattihenkilöille kuin sen asiakkaille.

Matti Hyypää

Käytännön työssä törmätään usein mitä erilaisimpiin hankaluuksiin. Kirjaamiskäytännöt vaihtelevat, otsikoimatonta tekstiä saattaa olla kymmeniä sivuja, otsikoinnit vaihtelevat. Kiireessä kerätty tieto jää hyödyntämättä tai jopa kirjaamatta.

Ymmärrettävyys vähentää väärinkäsityksiä

VSSHP:n tavoitteena on tukea tiedon välittymistä asiakkaiden ja terveydenhuollon eri ammattiryhmien välisessä kommunikoinnissa. Terveystiedosta muokataan automaattisesti tai puoliautomaattisesti käyttäjän tiedolliset ja viestinnälliset tarpeet täyttävä näkymä. Tiedon alkuperäinen konteksti säilytetään ja ilmaisuihin liitetään välitön yhteys merkitystä selittäviin resursseihin, kuten sanakirjoihin, terminologioihin ja hoitosuosituksiin. Ymmärrettävyys paranee ja väärinkäsitykset vähenevät.

Koneoppimisesta apua

Tutkija, FT Hanna Suominen on tutkinut koneoppimista vuodesta 2004. Hän väitteli tohtoriksi Turun yliopistossa viime joulukuussa aiheesta ”Koneoppiminen ja kliininen teksti: tukea terveyttä koskevan tiedon kululle”. Tällä hetkellä hän työskentelee NICTAn (National ICT Australia) Canberran tutkimuslaboratoriossa post doc -tutkijana koneoppimiseen liittyvässä hankkeessa vuoden 2012 tammikuun loppuun asti.

– Väitöstutkimukseni käsittelee kieliteknologiaa ja käytetyt menetelmät ovat pääasiassa ohjattuun oppimiseen perustuvia luokittelu-, regressio- ja segmentointialgoritmeja, joita sovelletaan tiettyyn aiheeseen liittyvän tiedon

hakemiseen potilasasiakirjoista (esimerkiksi hengitykseen tai potilaan omaisten kanssa käytyyn kommunikaatioon liittyvät katkelmat).

– Tutkimuksessa analysoin satojen TYKSin aikuisten teho-osaston pitkäaikaispotilaiden asiakirjoja ja kehitin niille sopivia teknologiaratkaisuja. Ratkaisut tukevat hoidon jatkuvuutta nopeuttamalla ja tarkentamalla tiedonhakuja vapaamuotoisesta tekstistä.

Henkilöstön tarpeet perustaksi

– Haluan rohkaista henkilökuntaa vaatimaan kieliteknologiaratkaisuja potilastietojärjestelmiin. Kieliteknologia on osa jokapäiväistä arkeamme oikoluku- ja tiedonhakuohjelmien muodossa. Koneoppimista ja kieliteknologiaa käytetään lähes jokaisella elinkeinoelämän osa-alueella päätöksenteon tukena ja suoriutumisen parantajana. Sovellusten avulla kyetään nopeuttamaan kirjaamista, tuottamaan päätöksentekoa tukevaa tietoa ja parantamaan kirjaamisen laatua merkittävästi. Silti nykyiset potilastietojärjestelmät eivät harvinaisia poikkeuksia lukuunottamatta sisällä alkeellisimpiakaan kieliteknologiasovelluksia, kuten oikolukua.

– TYKSillä on ainutlaatuinen mahdollisuus olla kansallinen ja kansainvälinen edelläkävijä teknologiakehityksessä ja sen käytössä aidossa hoitoympäristössä. IKITIK-konsortion (Informaatio- ja Kieliteknologiaa Terveystiedon ja Kommunikaation tueksi) toteuttamana teknologiakehitys perustuu henkilökunnan kuvaamiin tarpeisiin. Toivon henkilökunnan kertovan rohkeasti tarpeistaan IKITIKin osapuolille ja varmistavan, että potilasasiakirjatoimittajat tietävät kieliteknologian tarpeellisuudesta sekä olemassa olevasta kehitystyöstä.

Moni ongelma ratkeaisi

Apulaisosastonhoitaja Pirjo Partanen toimii teho-osaston kirjaamisryhmässä. Sairaanhoidajat Päivi Haltia ja Ritva Kajoranta TYKSin teho-osastolta olivat mukana Louhi-projektissa (IKITIKin edeltäjä) lukemassa ja arvioimassa kivunhoidon osalta potilasasiakirjoja, joita Hanna Suominen hyödynsi väitöskirjatyössään. He kaikki tuntevat hyvin kiireen ja erilaisten käytäntöjen vaikutukset kirjaamiseen.

– Potilaan tullessa teho-osastolle tehon tietojärjestelmään kirjataan muun muassa tehohoitoon johtaneet syyt, aikaisemmat sairaudet, lääkkeet ja nesteet. Tehohoidon aikana kirjautuu tehon tietojärjestelmään automaattisesti valtavat määrät tietoa monitoreista, hengityskoneesta, infuusioautomaateista ja muista laitteista. Vuoron vaihtuessa kirjataan vuorokohtaiset raportit. Potilaan siirtyessä jatkohoitoon tehohoitojaksosta tehdään lyhyt yhteenvedoraportti.

Erilaiset lyhenteet ja otsikoinnit sekä vaihtelevat kirjaamiskäytännöt vaikeuttavat tiedon tehokasta ja oikeaa siirtymistä sitä tarvitseville. Ihannetila olisi, että saisimme aikaisemmat tiedot potilaasta oman järjestelmämme kautta nopeasti ja yhdenmukaisella tavalla kirjattuina. Haaveena olisi myös saada hakuohjelma, jolla pitkistä jopa monikymmensivuisista potilasasiakirjoista saisi haettua tarvittavaa tietoa.

– Toimiva järjestelmä ratkaisisi monia ongelmia. Kirjaamiseen kuluisi vähemmän aikaa, tiedon laatu paranisi ja se olisi yhdenmukaista. Myös tiedon saanti ja antaminen paranisivat – oikeaa tietoa ymmärrettävästi muille terveydenhuollon ammattihenkilöille.

Koneoppiminen

Tekoälyyn läheisesti liittyvä ala, jossa tutkitaan ”oppivien” algoritmien ja tekniikoiden kehittämistä. Koneoppimisalgoritmit luokitellaan niille annettavan opetusdatan luonteen perusteella.

Yleisimmät algoritmityytit ovat:

Ohjattu oppiminen: opetusaineistoa vastaava malliratkaisu, eli haluttava ohjelman ulostulo, tunnetaan ja sitä hyödynnetään opetusvaiheen ”oppimisessa”

Vahvistusoppiminen: oppiminen tapahtuu mallin ja ympäristön jatkuvan vuorovaikutuksen seurauksena, kun ympäristöä havainnoiva agentti arvioi mallin tuottaman ulostulon hyvyyden.

Ohjaamaton oppiminen: opetusaineistoa vastaavaa malliratkaisua ei tunneta tai sitä ei hyödynnetä opetusvaiheen ”oppimisessa”
(Wikipedia ja Hanna Suominen)

UUSIA VIRAN- JA TOIMENHALTIJOITA

TURUN YLIOPISTOLLINEN KESKUSSAIRAALA

Kirurgian klinikka

Aalto Jussi erikoistuva lääkäri 1.3.
Kalpio Paula, sairaanhoitaja 1.2.
Kortelainen Ossi, sairaanhoitaja 1.2.
Suominen-Savola Elise, osastonsihtööri, varahlö ... 1.3.
Syyvänen Kari, erikoistuva lääkäri 1.3.
Torvinen Anne, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.3.

Korvaklinikka

Hoffren Minna, korvakappaleentekijä..... 1.3.
Perheentupa Ulla, erikoistuva lääkäri 1.3.
Valtonen Sari, sairaanhoitaja..... 1.2.

Kuntoutuslinnikka/työlääkietiede

Sauvonsaari Marja, sairaanhoitaja 15.2.

Lastentautien klinikka

Ellilä Hanna-Kaisa, sairaanhoitaja 1.1.
Myllynen Miia, sairaanhoitaja 1.1.
Nieminen Elina, sairaanhoitaja, varahenkilö..... 1.1.
Ruohola Aino, erikoislääkäri 50 % 11.1.

Neurologian klinikka

Ansaranta Mirja, osastonsihtööri 1.4.

Ortopedian ja traumatologian klinikka

Fagerlund Ina, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.2.

Silmälinnikka

Jalonen Heidi, osastonsihtööri 1.3.

Synnytysten ja naistentautien klinikka

Suomela Ulla-Maija, osastonsihtööri, varahenkilö . 1.2.

Syöpätautien klinikka

Lahti Taina, sairaanhoitaja 1.3.

TYKS VAKKA-SUOMEN SAIRAALA

Ensiapupoliklinikka ja yhteispäivystys

Mälkiä Meiju, sairaanhoitaja 1.3.

Leikkaus- ja anestesiaosasto

Vihe Jyrki, osastonlääkäri 1.3.

Sisätautiosasto

Jaatinen Teija, sairaanhoitaja..... 1.3.

LOIMAAN ALUESAIRAALA

Akuutin hoidon toiminnallinen kokonaisuus

Kulmala Jaana, osastonsihtööri 17.5.

Nummi Irmeli, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.2.

Onnela Riina, sairaanhoitaja 1.3.

Suikkanen Sirpa, osastonsihtööri 1.3.

SALON ALUESAIRAALA

Sisätautien yksikkö

Mali Markku, erikoislääkäri, varahenkilö 1.1.

Kirurgian yksikkö

Seppä Auli, osastonsihtööri..... 1.1.

TURUNMAAN SAIRAALA

Inremediniska polikliniken

Blomqvist Magnus, avdelningssekreterare 1.3.

Kirurgian poliklinikka

Kankare Ella, osastonsihtööri..... 1.3.

TYKS-SAPA-LIIKELAITOS

Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus

Hämäläinen Tiia, röntgenhoitaja, varahenkilö..... 1.2.

Katvesoja Hanna, röntgenhoitaja 1.2.

Vikstedt Niina, erikoistuva lääkäri 1.2.

Virtanen Miia, erikoistuva lääkäri 1.4.

Korjaus Hospitaali nro 1:n tietoihin:

TYKS ensiapupoliklinikka:

Jäntti Kati, sairaanhoitaja 1.1.

(oli virheellisesti ortopedian klinikassa)

Laine Auli, sairaanhoitaja 1.12.

(puuttui kokonaan)

Lehikoinen Salla, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.2.

(oli virheellisesti ortopedian klinikassa)

Ortopedian ja traumatologian klinikka:

Katajamäki Tuula, perushoitaja 1.1.

(oli virheellisesti ensiapupoliklinikassa)

VÄITELLEITÄ



LitM Ilkka Heinosen väitöskirja, suomenkieliseltä nimeltään Luuranko- ja sydänlihaksen verenvirtauksen säätely ihmisellä – Tutkimuksia positroniemissiotomografialla erityishuomiona liikunnan, adenosiinin ja typpioksidin vaikutukset, tarkastettiin 19. helmikuuta. Heinonen toimii tutkijana Valtakunnallisessa PET-keskuksessa. Väitös kuuluu kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen oppiaineeseen.

YLEISKIRJEITÄ

Yleiskirje nro 4/2010, 8.2.2010

Kliinisen lisätyön tekeminen hoitotakuun toteuttamiseksi aikavälillä 1.2.2010–31.12.2010



WEST SIDE STORY

TYKS Henkilökuntaneuvosto tarjoaa teatteri-illan 4.8.2010 klo 19.00.

Lippuja tarjolla 850 kpl Samppalinnan Kesäteatterissa

Lipun hinta 10 € ja voit ottaa yhden seuralaisen mukaan ostamalla myös hänelle lipun 10 € hintaan

TYKS A-kanttiinista. LIPPUJEN MYYNTI ALKAA 15.3.2010.



SUPER

TYKS:N AMMATTIOSASTO 607
SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN

KEVÄTKOKOUS

14.4.2010 klo 17.30

T-sairaalan auditoriossa

(kahvitarjoilu 17.00 alkaen).

Käsiteltävät asiat

- sääntömääräiset asiat
- muut mahdolliset asiat

Tarjoilun johdosta ilmoittautumiset

Irmeli Kuusela 7.4.10

mennessä sähköpostilla

irmeli.kuusela@tyks.fi



TEHYN TYKSIN AO 200:N
SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN

KEVÄTKOKOUS

Tiistaina 13.4.2010 klo 17.30

Paikka: Kortteliravintola Kerttu,
Läntinen Pitkäkatu 35, 20100 Turku

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat

- Toimintakertomus 2009 ja tilikertomus vuodelta 2009
- Lisäksi päälouottamusmiehes Mirja Hovirinnan puheenvuoro

Ruokailun takia ilmoittautumiset 7.4

mennessä tuire.johansson@tyks.fi

tai tuire.johansson@pp2.inet.fi

postitse: Tuire Johansson, osasto 950.

Tervetuloa!

Hallitus

Maataloustöissä Kuubassa

Taas oli aika pakata ja lähteä vapaaehtoistöihin. Tällä kertaa Kuubaan, Havannasta 40 km länteen.

Kokoonpanona oli 11 suomalaista ja yhteensä 60 henkeä 8 eri maasta.

Työnä erilaisia maataloustöitä kuten rikkaruohojen kitkentää mango- ja papaijapensaiden juurilta, 500 hehtaarin valkosipulipenkin harventamista ynnä muuta asiaan kuuluvaa. Nyt ymmärrän, miksi ”etelän hetelmät” tuntuvat kaupan tiskillä varsin arvokkailta.

Herätys oli klo 6.00, töihin lähdettiin noin 7.30 työpäivän kestäessä puolille päiviin. Keskipäivän helle vei kyllä mehut innokkaimmaltakin auringon ystävältä.

Iltaisin kuulimme luentoja Kuuban historiasta, koulu- ja vaalijärjestelmästä, sisä- ja ulkopolitiikasta sekä terveydenhuollosta. Aika ei tosiaan käynyt pitkäksi erilaisten vierailujen ynnä muiden tervehdyskäyntien vuoksi: kouluja, terveyskeskus, museoita, monumentteja osan vain mainitakseni.

Yhtenä iltana oli suomalaisten vuoro järjestää leirin henkilökunnalle ohjelmaa. Luentosalin seiniä koristelivat kuvat extreme-urheilulajeista kuten eukonkannosta, suojal-kapallosta ynnä muista meille kaikille niin tutuista lajeista. Unohtamatta tarjoilua: ruisleipää sekä ”Koskisen korvalääketä” mausteenaan salmiakki. Tälläkään kertaa ei kuubalaisten huumorintaju pettänyt.

Kummia vempaimia

Museoiden aatelissa, Vallankumousmuseossa, näimme erilaisia vempaimia, joista ei voinut tietää niiden käyttötarkoitusta, vaikka minäkin olen 24 vuotta kestäneen sairaalaurani aikana nähnyt monenmoisia laitteita.

Yksi vempaimista kuului diktaattori, presidentti **F. Batista**lle, joka aikoinaan häipyi valtion kassan kanssa. Batista käytti vehjettä kynsien irtikiskomiseen vastustajiltaan.

Kuva: Toivo Korvisto



Ain laulain työtäs tee... valkosipulipenkkejä piisasi.

Vaikka YK on yleiskokouksessaan 18 kertaa tuominut USA:n julistaman kauppasaarron, se puree yhä ja aiheuttaa omat ongelmansa jokapäiväiseen elämään. Kaikesta huolimatta kuubalaiset avustavat toisia köyhiä maita enemmän kuin rikkaat EU-maat. He lähettävät myös terveydenhuollon am-

matillaisia ulkomaille. Kuubalaiset ovat huumorintajuisia, iloisia ihmisiä, jotka jaksavat luottaa tulevaisuuteen.

Katri Saarisalo
laitoshuoltaja



Kuva: Markku Näveri

Palkitut seksuaalisuuden asiantuntijat: Pirkko Annunen (vas.), Jaana Sandberg, Leena Yläneva, Hanna Petäjä, Marja-Terttu Sjöberg ja Marjatta Laakso. Kuvasta puuttuvat Ulla-Maija Turkko ja Katriina Bildjuskin.

seksuaaliterveyden edistämiseen liittyviä peruskäsitteitä, seksuaalisuuden kohtaamiseen liittyviä eettisiä kysymyksiä sekä keinoja potilaan seksuaalisuuden kohtaamiseen.

Vaikenemisen muuri murtuu

– TYKSiin seksuaalineuvojen verkosto on toiminut nyt kaksi vuotta. Verkosto perustettiin alun perin fysioterapeutti, seksuaalineuvoja **Leena Ylänevan** toimesta, kertoo sairaanhoitaja, seksuaaliterapeutti **Hanna Petäjä**, joka on vetänyt verkostoa tämän vuoden alusta.

Tällä hetkellä verkostossa on 15 tyksiläisjäsentä ja samoin 15 Turun terveystoimesta. Lisää on tulossa, sillä halukkuutta on, ja myös kolmas sektori on liittymässä mukaan. Yhteistyökumppanina on myös Turun AMK, joka kouluttaa seksuaalineuvoja. Koulutukseen pyrkijöitä on paljon enemmän kuin mukaan mahtuu.

Leena Yläneva kertoo kahden vuoden kokemuksia nostoen päällimmäiseksi sen, että potilaan seksuaalisuuteen liittynyt vaikenemisen kulttuuri on hyvää vauhtia murenemassa ja seksuaalineuvonta tavoitteiden mukaisesti osa normaalia kokonaisuutta. Myös innostus ja kiinnostus asiaa kohtaan on ilahduttanut uranuurtajia.

Työ jatkuu seksuaalisuuden puheeksi ottamisen jalkauttamisella sekä henkilöstön motivoinnilla kouluttautumaan. Syöpätautien klinikalle on jo perustettu seksuaalineuvontavastaanotto ja naistenklinikalle seksuaalineuvonta- ja terapiavastaanotto. Tarkoitus on, että kaikki klinikat saisivat tavalla tai toisella vastaavat palvelut. Toistaiseksi klinikoiden suhtautuminen asiaan on ollut melko vaihtelevaa. Sen sijaan sairaanhoitopiirin hallinto on yhä tukevammin asian takana, mistä seksuaalineuvojat ovat varsin tyytyväisiä.

Tuore puheeksiotto-ohjeisto löytyy VSSHP:n internetistä: Tiedotus/Luentoaineistoja/Sairaus ja seksuaalisuus.

Vuoden hoitoteko: Seksuaalisuuden puheeksiotto- ohjeen laadinta

Markku Näveri

Pro Nursing ry. on myöntänyt 11.2.2010 Vuoden 2009 hoitoteko -palkinnon TYKSiin seksuaalineuvojen verkoston työryhmälle. Palkitsemisen perusteluna on erityisesti kirjallisen Seksuaalisuuden puheeksi ottaminen -ohjeiston laatiminen. Työryhmässä on mukana 8 henkilöä, joista yksi Turun kaupungilta, muut TYKSiistä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut kansallisen Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelman 2007–2011. Sairaanhoitopiirin tasolla ohjelmaa jalkauttaa VSSHP:n seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen toimikunta. TYKSiin

seksuaalineuvojen verkosto on aktiivisesti mukana toimikunnassa. Verkoston tavoitteena on saada seksuaalineuvonta osaksi potilaiden hoitoa ja ohjausta. Verkoston jäsenet kouluttavat henkilökuntaa seksuaalisuuden puheeksi ottamiseen ja antavat omissa yksiköissään seksuaalineuvontaa osana työtään.

Seksuaalineuvojaverkoston jäsenet ovat laatineet ”Seksuaalisuuden puheeksi ottaminen terveyden- ja sairaanhoidossa -perusteet – Yksiköiden henkilökunnan materiaalin”. Ohjeissa kuvataan STM:n asettamat velvoitteet sairaanhoitopiirille seksuaalineuvonnan sisällyttämisestä potilaiden hoitoon. Potilailla on oikeus saada tietoa sairauksien ja hoitojen vaikutuksista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen. Tuoreessa ohjeistossa käsitellään